

14 ЯНВАРЬ — ВАТАН ҲИМОЯЧИЛАРИ КУНИ

Парламентда

Биз юртимизда эркин ва обод ҳаёт, демократик давлат ва фуқаролик жамияти куриш, халқимиз турмушини ҳеч қандай кам бўлмайдиган даражага кўтариш, жаҳон майдонига муносиб ўрин эгаллаш йўлида қўлга киритган, халқаро ҳамжамият тан оладиган ютуқларимиз ҳақида мамнуният ва ғурур билан гапиришга ҳаққимиз. Чунки мустақил Ўзбекистон давлатининг дунё харитасидан ўрин эгаллаганига унча кўп вақт ўтмаган бўлса-да, шу давр ичида Ўзбекистонда демократик давлат ва эркин фуқаролик жамияти барпо этиш йўлида далил қадимлар қўйилди. Дунёнинг тараққий этган кўпчилик давлатлари, ҳозирги кунда мустақилликни мустаҳкамлаш, давлат ва жамиятни демократлаштириш ҳамда эркинлаштириш борасида Ўзбекистон эришган улкан муваффақиятларни тан олмақда.

Миллий армиямиз — тинчлик ва осойишталигимиз кафолати

Илмий ва маънавий омилларни уйғунлаштирган. Аввало мудофаа қобилиятимизни шакллантириш йўлида куч ишлатишдан, куч ишлатиш билан таҳдид қилишдан воз кечишдек мақсадни илгари суриб, бу борада қатор мажбуриятлар қабул қилинди.

Барчамизга маълумки мудофаа қобилиятимизнинг муҳим қисми Қуролли Кучлар ҳисобланади. Ҳарбий қурилиш соҳасида ислохотлар ўтказилар экан, профессионал армияни, ҳар томонлама яхши тайёрланган, халқига, юртига, она заминига садоқатли бўлган посбонларни тарбиялашдек мақсадларнинг олдимизга вазифа қилиб қўйилгани, Президентимиз бoshчилигида асос солинган миллий армиянинг шаклланиши, унинг жанговар салоҳияти омиллига, ҳар қандай вазиятда ҳаракат қилишга тайёр туриш, юртимизнинг жўғрофий-стратегик хусусиятларини инобатга олган ҳолда эҳтиمول тutilган босқинчиға хавода ҳам, қуруқликда ҳам муносиб зарба бера оладиган армияни ташкил қилиш жанговар салоҳиятимизни белгилаб берди. Ваҳоланки, жанговар қобилият, ҳарбий қудратни шакллантиришда шахсий таркибнинг профессионал даражасини жисмоний тайёргарлигини, ҳарбий интизомини, уларнинг ҳуқуқий онгини юксалтиришга эътибор қаратилмасдан амалга оширилиши мумкин эмасди.

Шу сабабли юртбошимиз раҳнамоллигида ҳарбий соҳада олиб борилаётган ислохотлар сари Ўзбекистонда мамлакатимиз маъсизлиги

Шухрат УЗАКОВ, Ўзбекистон Республикаси Бosh прокурорининг ўринбосари — Республика Ҳарбий прокурори

ва барқарорлиги, сарҳадларимиз дахлсизлигини ишончли ҳимоя қилиш борасидаги тактик ва стратегик вазифаларни самарали ҳал этишга қодир бўлган, ихчам, тезкор, замонавий қурол-яроғ ва ҳарбий техника билан таъминланган профессионал асосда миллий армиямизни барпо этиш бўйича қўламини ва моҳиятига қўра ҳақиқатан ҳам улкан ишлар тизимли равишда ва босқичма-босқич амалга оширилганини алоҳида таъкидлаш керак.

Бугунги кунда мамлакатимиз Президентини, Қуролли Кучлар Олий Бosh қўмондонини Ислам Каримов томонидан ишлаб чиқилган ҳарбий қурилишнинг асосий йўналишлари, ҳарбий ислохотнинг устуворликлари ва тамойиллари Қуролли Кучларнинг тобора ошиб бораётган қудрати, уларнинг юқори жанговар шайлиги ва тажовузкор, босқинчи кучларнинг мустақиллигимиз, суверенитетимиз, мамлакатимизнинг ҳудудий яхлитлиги, халқимизнинг тинчлиги ва осойишталигига нисбатан ҳар қандай таҳдидларига муносиб жавоб қайтаришга қодирлигини таъминлаётганини таъкидлашга барча асослар бор.

Маълумки, ҳар бир давлатнинг қудрати, дунё ҳамжамиятидаги обрўси ва ўрни унинг иқтисодийёти қай даражада эканлиги билан ўлчанади.

Қонун лойиҳаси муҳокамада

Ўткиржон ДЕҲҚОНОВ, "Нуқуқ"

Барчамизга маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2010 йил 27 январда "Баркамол авлод йили" Давлат дастури тўғрисида"ги Қарори қабул қилинган эди. Ўтган йилда мазкур дастурга мувофиқ мамлакатимизда кенг қўламли таҳсинга лойиқ ишлар амалга оширилди.

Шунинг баробарида дастурдан келиб чиққан ҳолда 2010 йил 30 декабрь кuni Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг ялпи мажлисида "Алкоголли ва тамаки маҳсулотлари тарқалиши ва истеъмол қилинишини чеклаш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонун лойиҳаси биринчи ўқишда қабул қилинди.

Ана шундай муҳим қонун лойиҳасини ҳар томонлама мукамал ва тўла-тўқис ишлаб чиқиш мақсадида ишчи гуруҳи фаолият олиб бормоқда. Шунинг билан бирга, қонун лойиҳаси бўйича тегишли учрашувлар ва қатор тadbирлар ўтказилиб келинмоқда.

Жорий йилнинг 12 январь кuni Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Меҳнат ва ижтимоий масалалар қўмитаси томонидан "Алкоголь ва тамаки маҳсулотлари истеъмолини чеклаш — соғлом жамият кафолати" мавзусидаги давра суҳбати ҳам юқоридаги қонун лойиҳасига бағишланди.

Таъкидланганидек, дунёда ва республикамизда алкоголь ҳамда тамаки маҳсулотларининг истеъмол қилиниши билан боғлиқ муаммолар етарлича мавжудлиги барчамизга маълум. Жумладан, Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг маълумотиға қўра, дунёда алкоголь маҳсулотлари истеъмоли билан боғлиқ касалликлар ва бунинг асоратлари оқибатида йилига 2,5 миллион одам вафот этиши кўрсатилган. Улардан 320 минг нафари 15-29 ёшдаги фуқаролар эканлиги ачинарли ҳол, албатта.

Мамлакатимиз аҳолиси кам, аммо ўткир алкоголь маҳсулотларини истеъмол қиладилар. Бунинг устига, кейинги йилларда тоза этанол истеъмолнинг миқдори аҳоли жон бошига (15 ёшдан катталарда) барқарор ўсиш тенденциясига эга эканлиги ташвиш тугдирмоқда. Фуқароларнинг сунруқали алкогольизм касаллигига чалиниш кўрсаткичлари 2000-2009 йиллар мобайнида 16 фоизга ошганлиги ушбу масалага жиддий ёндашишни тақозо этмоқда.

Сўзга чиққан маърузачилар қонун лойиҳасининг ўз вақтида ишлаб чиқилганлигига алоҳида ургу бериб, унинг қабул қилинишини қўллаб-қувватлаш билан бирга соғлом турмуш тарзини яратишда ҳам муҳим аҳамият касб этишини таъкидладилар.

Давра суҳбатига Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг депутатлари, вазирликлар, қўмиталар, Бosh прокуратура, "Қамолот" ЁИҲ, Олий ўқув юртлари ва оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этдилар.

Қонун лойиҳаси юзасидан тегишли тавсиялар ишлаб чиқилди.

Обуна — 2011
Хурматли
юртдошлар!

Ҳуқуқий маданиятни янада юксалтириш олдимизда турган устувор вазифалардан биридир. Бу жараён ҳуқуқий демократик давлат ва эркин фуқаролик жамияти барпо этишнинг ҳуқуқий асослари, ижтимоий-сийсий, ҳуқуқий ислохотларнинг мазмун-моҳияти, самарасини кенг тарғиб қилиш билан бир вақтда жинойятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг ҳар қандай кўринишига қарши жамоатчилик фикрини уйғотишни мақсад қилиб олган "НУҚУҚ" газетаси зиммасига ҳам масъулиятли вазифалар юклатмоқда.

Прокуратура фаолияти, жинойят ва жазо, инсон ҳуқуқ ва манфаатлари ҳимоясига оид энг сара, таҳлилий мақолалар газетонлар эътиборига ҳавола этиб келинмоқда. Шунингдек, тахририятимизга йўлланган ҳеч бир хат, ҳеч бир мурожаат эътиборсиз қолмайди.

2011 йилда ҳам "НУҚУҚ" газетаси Сизнинг энг яқин ҳамкорингиз бўлиб қолади. Газетамизга барча почта бўлимларида обуна бўлишингиз мумкин.

ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА!

НАШР ИНДЕКСИ — 231

Қонун ижроси низоратда

Бинойидек ёш йигитчани қора курсига нима етаклаб келди? Ўзига тўқ хонадоннинг фарзанди, хусусий дўконлари бор, отаси кийим-кечак, онаси озиқ-овқат савдоси билан машғул. "Сахар ишга кетиб, кеч қайтамиз, уй қурай, машина олай, деб елиб-югурибмиз-у, болаларнинг тарбиясини ўз ҳолига ташлаб қўйибмиз", дейди судланувчининг отаси афсус-надомат билан. "Юриш-туриши, ўқиси билан ишимиз бўлмади. Терговчи айтиди, ўқиса бормай, эртадан тун ярмигача компьютерхонада, дискотекада, ресторанда вақт ўтказаркан. Хайронман, онамиз тинч, уриш-жанжал бўлмайди. Отишма, қир-пичокдан иборат компьютер ўйинлари, жангари фильмлар дийдасини қотириб юборган бўлса керак. Барда муштлашиб, бировга пичоқ санчиши етти ухлаб тушимизга кирмаган".

Дарвоқе, вояга етмагандлар ҳуқуқбузарликларининг сабаблари тахлил қилинганида, аксарият ҳолларда ота-она, таълим муассасаси педагогларининг эътиборсизлиги туфайли қаровсиз қолган болаларнинг тараллабеод юришлари, хорижий жангари ёхуд фахш фильмларининг акс "ҳақрамонлирга", маҳалла-қўйдаги ёши каттароқ безори йигитчага тақлид қилишлари баробарида жиноят кўчасига кириб қолганликларини кўрсатади.

Сир эмас, ўсмирлик феъл-атвор шаклланиб борадиган, ўспирин турли йўсинларда ўзлигини намоеън этишга интиладиган нозик фасл. Ана шу фаслда ёши улуглар фарзандларини қизиқиш доираларига мос фойдали машғулотлар ўзанига солиб юборишлари, дилида ёмон асоратлар қолдирувчи турли таъсирлардан асрашлари ҳам қарз, ҳам фарздор.

Вояга етмагандларнинг қаровсиз қолишлари, кеч-қурунлари дайдиб юришларининг олдини олишда ўтган йил май ойида қучка қирган қонунга мувофиқ равишда Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексининг 188-моддасига қиртилган қўшимчалар таъсирчан омиллардан бирига айланди. Ота-оналарнинг, кўнгилочар муассасалар масъул ходимларининг масъулияти кучайтирилди.

Унда қайд этилганидек, ресторанлар, кафелар, барлар, клублар, дискотекалар, кинотеатрлар, компьютер заллари, интернет тармоғидан фойдаланиш хизматларини кўрсатиш учун ҳижозланган хоналар ёки бошқа кўнгил очиш (дам олиш) жойларининг раҳбарлари ёхуд бошқа масъул шахслари томонидан вояга етмаган шахсларнинг тунги вақтда ота-онасининг бири ёки унинг ўрнини босувчи шахсларнинг кузатувсиз ушбу муассасаларда бўлишига йўл қўйилиши энг кам иш ҳақининг ўн бараваридан ўн беш бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Фаргона шаҳар прокуратураси ушбу қонун ижросини таъминлаш устида режали иш юритмоқда. Ўтган йил ноябрь ойи охири, декабрь ойи бошидан ўн беш бараваригача ҳоқимлиги, ИИБ ва ДСИ ходимлари билан бирга 40 та интернет ва компьютер ўйинхоналарининг тунги фаолиятлари ўрганилди. Айримларида кечқурун ва тунда вояга етмагандларни катта ёшдаги яқин кишиларисиз, ёлғиз компьютерга қаршисида ўтиришларига бефарқ қаралаётгани кўзга ташланди. Чунончи, шаҳарнинг У.Носир кўчасидаги 1-қўпқаватли уйнинг 1-қаватида жойлашган компьютер ўйинхонаси тунда соат ўн минут кам ўн бирда ҳам гавжум. Ёши улуглар қатори компьютер қаршисида ўтирган, ҳали ўн етти

Козимжон ЗОХИДОВ,
Фаргона шаҳар прокурорининг
катта ёрдამчиси

ёшга кирмаган Бобур Сулаймонов, Ҳабибулло Ҳасановлар "контрстайт" (жанговар автоматда эгри-бугри, банд-паст кўча, уйлардаги душманларни қувиб, қирон келтириш ўйини)га бошлари билан шўнгишган. Ўйинхонага ота-оналари ёки ака-опалари билан эмас, ёлғиз ўзлари келишган. Ушбу муассаса эгаси Гийёсиддин Шокиров тайинлаб қўйган иш юритувчилар ўсмирларнинг ярим тунда компьютер ўйнаб ўтиришларига шароит яратиб беришган.

Шаҳарнинг П.Махмуд кўчаси, А.Қодирий кўчаси, Маърифат кўчасида жойлашган компьютер ўйинхоналарининг эгалари Дилшод Болтабоев, Шавкат Жўраев, Сардор Тўрақоновлар ҳам кечқурун соат ўн-ўн бирларда якка-ёлғиз келган ўспиринлар компьютерда турли ўйинлар ўйнаб вақт ўтказишлари билан мурасасозлик қилиб келишган. Ҳолбуки, улар ўз лафзлари билан айтганларидай, болалари тун ярмигача дайдиб юришларига йўл қўйишмайди. Бегона болалар билан эса ишлари йўқ. Афсуски, катта ёшдагиларнинг бу каби лоқайдликлари ўспиринлар орасида ҳуқуқбузарликларнинг дояси бўлиб қолмоқда.

Ўқоридаги компьютер ўйингоҳларининг раҳбарлари маъмурий жавобгарликка тортилишди. Суд томонидан уларга жарима жазоси тайинланди. Тунда компьютерхоналарда вақт ўтказишга йўл қўйган ўспиринларнинг лоқайд ота-оналари расман огоҳлан-тирилди.

Шаҳар прокуратураси ҳуқуқбузарликнинг олдини олиш мақсадида мутасадди идора ва ташкилотлар билан ҳамкорликда қонуннинг мазмун-моҳиятини тушунтириш ва ижросини таъминлашни кўзлаб, семинарлар, давра сўхбатлари ташкил қилмоқда.

Барчага ойдек равшанки, бугунги кунда жамиятимизда ўзини-ўзи бошқариш органларининг ўрни алоҳида. Бу бежиз эмас, албатта. Уларнинг зиммасидаги масъулият замирида улкан бурч ва вазифалар ётадики, бу чин инсонийлик, ҳалоллик ва албатта, одилликни талаб этади. Мақолани нима учун айнан одиллик ҳақидаги сўз билан бошлаганимизга қуйида ўзингиз гувоҳ бўласиз.

Совурилган нафақалар

Сурмахон СУЛТОНОВА,
Наманган шаҳар прокурорининг катта ёрдამчиси

Маълумки, маҳалла фуқаролар йиғини раиси лавозимидаги киши, шунингдек, бошқа ходим ва фаоллар шу ҳудуд аҳолиси, ҳар бир оиланинг турмуш тарзи, шароити, моддий таъминоти ҳақида маълумотга эга бўлган масъул шахслар ҳисобланадилар.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йилдаги 434-сонли Қарори асосида ишлаб чиқилган "Кам таъминланган оилаларни ҳисобга олиш, уларга моддий ёрдამ тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисида"ги, 1996 йилдаги 437-сонли Қарори асосида ишлаб чиқилган "Вояга етмаган болалари бўлган оилаларга нафақалар тайинлаш ва тўлаш тўғрисида"ги, 2002 йилдаги 33-сонли Қарори асосида ишлаб чиқилган ва Адлия вазирлиги рўйхатидан ўтган 1112-сонли "Ишламайдиган оналарга бола икки ёшга етгунга қадар уни парвариш қилганлиги учун ойлик нафақа тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисида"ги Низом талаблари айнан шу масъуллар томонидан бажарилиб, амалга таъбиқ этилади. Шунингдек, давлат томонидан ажратилган маблағларнинг ўз эгаларига етиб бориши ҳам аслида фуқароларнинг қонуний ҳуқуқларидир. Бироқ баъзан ушбу ҳақни кам таъминланган оилалар қолиб, эркатойи машина ҳайдаб юрган таниш-билиш ёки қариндош-уруғи фойдасига ҳужжатлаштираётган МФЙ раиси ёки унинг атрофидаги масъул шахсларнинг учраси ачинарли ҳолдир. Шуниси ажабланарлики, улар бундай ҳолатга йўл қўётганларидан на виждонлари орғийди ва на ишончли вакил эканликлари ёдларига келади.

Якубжон Эргашев Наманган шаҳридаги "Фурқат" МФЙ раиси лавозимида фаолият юритган. Мамлакат Мусаева эса унинг котибаси бўлган. Шунингдек, уларнинг жиноий шериги Дилбар Шарипова шаҳар бандликка кўмаклашиш маркази инспектори вазифасида ишлаган. Мазкур шахсларнинг (айтиш жоиз бўлса) адолатсизликлари, мансаб воқолатидан ноўрин фойдаланишлари оқибатида юқоридаги Низомларнинг талаблари қўпол равишда бузилган. Улар 13 млн. 442 минг 637 сўм нафақа пулининг нотўғри тайинлишига йўл қўйишган.

Я.Эргашевнинг ўз вазифасига совуққонлик билан қарашининг яна бир лоқайдлигида ҳам қўринад. Унинг маҳалла фуқаролар йиғинига тегишли, ижарага берилган биналар ижара ҳақларини ўз вақтида ундириш чорасини кўрмагани туфайли давлат манфаатига 2 млн. 886 минг 857 сўмлик зиён келтирилган. Бу каби ҳолат шаҳарнинг "Марғилон" маҳалла фуқаролар йиғинида ҳам қузатилди.

Маҳалла раиси Эркин Болтабоев, котиб Солиқ Усмонов ҳамда шаҳар бандликка кўмаклашиш ва аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш маркази инспектори Баҳодир Шамсиддиновнинг ноқонуний хатти-ҳаракатлари оқибатида 13 млн. 90 минг сўм миқдордаги нафақа пуллари талон-торож қилинган.

Оқир-оқибат маҳалла-қўй, эл-юрт ҳақида қайғуришига умид билдириб, эътибор билан масъул лавозим ишониб топширилган шахслар ўз вазифаларини бажаришда суистеъмолчиликка йўл қўйганлари учун қонун олдида жавоб бердилар. Зеро, ҳисобли дунёнинг азалии қонуни шундай. Албатта, беш бармоқ бирдай бўлмаганидек, ўз ҳалоллиги, одиллиги билан намуна бўлгучи раисларимиз, фаолларимиз жуда кўп. Бироқ ахён-ахёнда бўлса-да учрайдиган юқоридагидай "одиллар" кўнгилга гашлик солади. Энг хунуги эса уларнинг қонун олдидаги жавобгарлиги билан бир қаторда эл ичра шармисор бўлгандир.

Амалий ёрдამ кўрсатилмоқда

Сурхондарё вилоят прокуратураси органлари томонидан Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2005 йил 5 октябргаги "Табиркорлик субъектларини текширишни янада қисқартириш ва унинг тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарорининг ижроси устидан прокурорлик назорати мунтазам равишда таъминланиб келинмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳайъатининг 2010 йил 30 июлдаги Республика прокуратураси органларининг мамлакатда қонунийликни мустаҳкамлаш, фуқароларнинг ҳуқуқлари ва эркинликларини муҳофаза қилиш, жиноятчилик ҳамда ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш борасида 2010 йилнинг биринчи ярмидаги фаолияти аян-

лари ва келгусидаги вазифалар ҳақидаги қарори талабидан келиб чиққан ҳолда вилоят, туман ва шаҳарларда фаолият кўрсатаётган тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқий ҳимоясини таъминлаш, улар фаолиятида мавжуд муаммоларни амалда ҳал этиш мақсадида тадбиркорлар билан ҳар ойда 2 марта учрашувлар ташкил этиш бўйича вилоят ҳоқимлиги ҳамда вилоят прокуратураси

Жамшид АБДУЛЛАЕВ,
Сурхондарё вилоят прокуратураси
бўлим прокурори

томонидан 2010 йилнинг 7 августида қўшма фармойиш чиқарилди.

Мазкур фармойиш бўйича вилоят прокуратураси органлари томонидан тадбиркорлар билан 117 марта учрашувлар ўтказилди. 4283 нафар хусусий тадбиркор ҳамда 2255 нафар фермер иштирок этган бундай учрашувлардан сўнг, уларнинг баъзиларига амалий ёрдამлар кўрсатилди. Жумладан, 23 нафар тадбиркорга 397,9 млн. сўмлик кредит, 1 та фермер ҳўжалигига 0,30 гектар,

6 нафар тадбиркорга эса 0,71 гектар ер майдонлари ажратилишига эришилди. 113 нафар тадбиркорнинг рухсатнома бериш ва бошқа ҳужжатларни расмийлаштириш масалалари ҳал қилинишида амалий ёрдამ кўрсатилиб, 1240 нафар тадбиркорга эса тегишли тушунтиришлар берилган.

Ўтказилган учрашувларда тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқий ҳимоясини таъминлаш мақсадида Олтинсой туманидаги "Ҳўжасоат ирмоғи" кўп тармоқли хусусий фирмасига "Агробанк" ОАТБ Қорлик филиали томонидан гишт ишлаб чиқариш мақсадида 2010 йил 13 октябрь кунини 100,0 млн. сўм кредит ажратилишида амалий ёрдამ берилди.

2011 йил — «Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили»

Тадбиркорлик фаолияти — қонун ҳимоясида

Мустақилликка эришганимиздан сўнг мамлакатимизда мулкчиликка муносабат ўзгарди. Тадбиркорликни ривожлантиришга қаратилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинди. Фермерлик ҳаракати ташкил этилиб, ер ўз эгасини топди. Шунингдек, 2011 йил "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили" деб эълон қилинди.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 53-моддасига мувофиқ, мамлакат иқтисодийнинг негизини хилма-хил шакллардаги мулк ташкил этади. Мулк ҳуқуқи мутлақ ҳуқуқ бўлиб, уни бузадиган ҳар қандай хатти-ҳаракатларнинг тақиқланишини тақозо этади.

Конституциянинг 54-моддасига мувофиқ эса, мулкка эгалик қилиш, ундан фойдаланиш ва уни тасарруф этиш бўйича субъектив ҳуқуқ фақат шу мулкнинг эгасига тааллуқли ҳисобланади. Фуқаролик кодексининг 182-моддасига кўра, бошқа асослар билан бир қаторда тадбиркорлик фаолияти ҳам мулк ҳуқуқининг вужудга келиш асосларидан ҳисобланади. Мулк ҳуқуқини амалга оширишда ҳар қандай қонунга асосланмаган аралашуш бу ҳуқуқни кўпол бузиш саналади.

Ўзбекистон Республикасининг "Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида"ги Қонунига кўра, тадбиркорлик тегишли субъектлар томонидан қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга ошириладиган, таваккалчилик асосида ўз мулкни жавобгарлиги остида даромад олишга қаратилган ташаббускор фаолиятдир.

Тадбиркорлик фаолияти субъектлари белгиланган тартибда рўйхатдан ўтиб, тадбиркорлик фаолиятини амалга оширадиган юридик ва жисмоний шахслар ҳисобланади. Тадбиркорлик субъекти ўз фаолияти натижасида чекланмаган миқдорда даромад (фойда) олиш, мол-мулкка эгалик қилиш, ундан фойдаланиш, уни тасарруф қилиш, шунингдек, маҳсулот етказиб бериш ва истеъмолчиларни эркин танлашга ҳақли бўлади.

Фуқароларнинг тадбиркорлик фаолиятида эркин иштирок этиши ва манфаатдорлиги учун шарт-шароит яратиш, уларнинг ишчанлик фаолиятини ошириш, тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш бу соҳада қонунийликни тўғри татбиқ этиш ва уларга қатъий риоя қилиш билан таъминланади.

Тадбиркорлик фаолиятини ҳимоя қилиш мақсадида Республикада "Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида"ги, "Ҳўжалик юритувчи субъектлар фаолиятини давлат томонидан назорат қилиш тўғрисида"ги Қонунилар ва "Назорат қилувчи органлар томонидан ўтказиладиган ҳўжалик юритувчи субъектлар фаолиятини текширишни мувофиқлаштириш тартиби тўғрисида"ги Низом қабул қилинган бўлиб, назорат қилувчи органларнинг ҳўжалик юритувчи субъектлар фаолиятига ара-

лашмаслиги кафолатланди ҳамда текширишларни ўтказиш асослари, даврийлиги, мuddатлари белгиланди.

Тадбиркорлик субъектлари фаолиятини текшириш назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштириш бўйича махсус ваколатли органнинг қарори асосида ўтказилса, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар томонидан эса ҳўжалик юритувчи субъектларнинг фаолиятини текширишга фақатгина кўзғатилган жиноят иши бўйича йўл қўйилади.

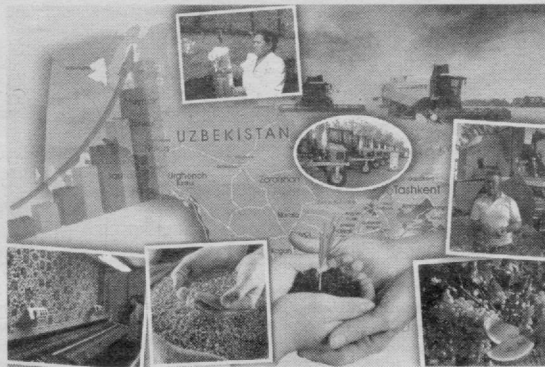
Тадбиркорнинг фаолиятига гараз ёки бошқа паст ниятларда аралашуш ҳолати аниқланган тақдирда, айбдорлар мансабдорлик жиноятларини содир қилганликда тегишли жиноий жавобгарликка тортиладилар.

Якка тартибдаги тадбиркорни рўйхатдан ўтказишни ноқонуний равишда рад қилиш ёки рўйхатга олишдан бош тортиш, муайян фаолият билан шўғулланиш учун рухсатнома (лицензия) беришни рад қилиш ёки уни беришдан бош тортиш, банк кредити беришни асосис рад этиш ҳолатларига йўл қўйган мансабдор шахслар ҳам тегишли жавобгарликка тортиладилар.

Назорат қилувчи органлар ва уларнинг мансабдор шахслари тадбиркорлик фаолияти субъектларининг фаолиятини текшириш ва тафтиш қилиш муносабати билан ўзларига маълум бўлган, тижорат сирини ҳисобланувчи маълумотларни эгасининг рухсатсиз ошкор этганликлари тўғрисида етказилган зарар учун жавобгар бўладилар.

Тадбиркорлик фаолияти билан шўғулланаётган шахсларни асосис жавобгарликка тортиш, уларга нисбатан адолатсиз жазо тайинлаш, шу жумладан, иш бўйича ҳеч бир зарурат бўлмаганда ҳам уларни муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш ва ахлоқ тузатиш иши жазосини умумий асосларда белгиланган ҳолатларнинг олдини олиш, тадбиркорларни бозор иқтисодиёти шароитида жамият учун фойдали бўлган тадбиркорлик фаолияти билан шўғулланиш имкониятидан маҳрум қилиш ҳолатларининг олдини олиш, тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишда қонуларнинг тўғри татбиқ этилишини таъминлаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Олий суди ва Олий ҳўжалик судининг 2000 йил 28 апрелда "Тадбиркорлик фаолияти билан боғлиқ қонунчиликни қўллаш суд амалиёти тўғрисида"ги ва 2002 йил 25 октябрда Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг "Тадбиркорлик фаолияти билан боғлиқ жиноят ва маъмурий ҳуқуқбузарлик

ҚОНУН ҲИМОЯСИДА

тўғрисидаги ишлар бўйича суд амалиётининг айрим масалалари тўғрисида"ги қарорлари қабул қилинган.

Қонунга мувофиқ тузилган шартнома шартларини бажара олмаганлик оқибатида келиб чиққан моддий зарар (бой берилган фойда) мавжудлигининг ўзи тадбиркорни жиноий жавобгарликка тортишга асос бўлмайди.

Хусусий фирма ва корхоналар, деҳқон фермер ҳўжаликлари мулкдорлари ўз мулкларини шахсий мақсадларда тасарруф қилганликлари учун ўзганинг мулкни ўзлаштирилганликда жиноий жавобгарликка тортилмайдилар.

Жиноят кодексининг 41-моддасига мувофиқ, ижтимоий фойдалар мақсада эришиш учун касб ёки ҳўжалик фаолиятига боғлиқ асосли таваккалчилик қилиб, ҳуқуқлар ва қонун билан қўрилгандагидан манфаатларга зарар етказиш жиноят деб топилмайди.

Жиноят кодексининг 184-моддасига мувофиқ қасддан яширилган, камайтириб кўрсатилган фойдалар бўйича солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар тўлиқ тўланган тақдирда, озоликдан маҳрум қилиш тартибигадаги жазолар қўлланилмайди.

Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 30 апрелдаги "Деҳқон ҳўжалиги тўғрисида"ги Қонунига кўра, деҳқон ҳўжалигидаги фаолият тадбиркорлик фаолияти жумласига кирди. Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 30 апрелдаги "Фермер ҳўжалиги тўғрисида"ги Қонунига кўра эса, фермер ҳўжалиги тадбиркорлик фаолиятининг шакллари билан бири бўлиб, ташкил этилишидан кўзланган мақсадларга монанд тадбиркорлик фаолиятини амалга оширишга ҳақли ҳисобланади. Шунингдек, тадбиркорлик тўғрисида қабул қилинган қонунлар билан деҳқон ва фермер ҳўжалиklarининг ҳуқуқ ва эркинликлари ҳимоя қилинади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан 2005 йил 15 июнда "Тадбиркорлик субъектлари томонидан тақ-

дим этиладиган ҳисобот тизимини такомиллаштириш ва уни ноқонуний талаб этганлик учун жавобгарликни қучайтириш", 2005 йил 20 июнда "Микрофирмалар ва кичик корхоналарни ривожлантиришни рағбатлантириш бора-бор кўшимча чора-тадбирлар", 2005 йил 24 июнда "Тадбиркорлик субъектларининг ҳўжалик соҳасидаги ҳуқуқбузарликлари учун молиявий жавобгарликни эркинлаштириш", 2009 йил 15 майда эса "Тадбиркорлик фаолиятини янада қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарор қабул қилинган бўлиб, тадбиркорлик фаолиятини юритиш билан боғлиқ масалалар бўйича қатор имтиёз ва энгилликлар ҳамда тадбиркорларнинг ҳуқуқий ҳимоясини янада қучайтиришга қаратилган чоралар белгиланди.

Қабул қилинган қонунлар билан кадастр ҳужжатларини расмийлаштириш бўйича хизмат кўрсатиш, тадбиркорлик объектиларини экспертизадан ўтказиш тарифлари, тадбиркорлик фаолияти билан шўғулланувчи юридик ва жисмоний шахсларни давлат рўйхатидан ўтказиш учун бож ҳақи ва тадбиркорлик субъектлари томонидан банкларда ҳисоб рақамларини очиб ўзларнинг тўловлар миқдори камайтирилди.

Қабул қилинган қонунлар, Республикада Президентининг Фармони ва қарорларининг ижросини таъминлаш, давлат ҳўкимияти ва бошқарув органлари фаолиятидаги қонун ҳужжатларига қатъий риоя этилиши устидан прокурор назоратини қучайтириш бўйича Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори томонидан тегишли буйруқ ва кўрсатмалар қабул қилинган бўлиб, барча прокурорларга бу соҳада қабул қилинган қонунларнинг ижроси устидан прокурор назоратини қучайтириш чораларини қўриш топширилган.

Ҳозирги кунда Республика Бош прокуратураси, вилоят ва Қарши шаҳар прокуратурасида тадбиркорлик фаолияти бўйича йўл қўйлаётган қо-

Ш. КҲОҚОВ,

Қарши шаҳар прокурорининг катта ёрдамчиси

нунбузилишлар тўғрисида судлик билан хабар қилиш учун ишонч телефонлари жорий этилган.

Кичик ва ўрта тадбиркорлик субъектлари, деҳқон-фермер ҳўжалиklarининг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, уларнинг фаолиятини рағбатлантириш республикада амалга ошириладиган иқтисодий ислохотларнинг муҳим йўналишларидан биридир.

2010 йил 28 июлда Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан "Таълим муассасаларининг битирувчиларини тадбиркорлик фаолиятига жалб этиш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги 4232-сонли Фармони ва 2010 йил 13 декабрда "Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 5-моддасига ўзгартиш киритиш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикасининг Қонуни қабул қилинди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг қайд қилинган Фармони талабларидан келиб чиққан ҳолда Қарши агробизнес ва тадбиркорлик коллежида "Тадбиркорлик ва ишбилармонлар ҳаракати Ўзбекистон либерал демократик партияси Қарши шаҳар Кенгаши ҳамкорлигида шаҳар прокуратураси, савдо-саноат палатаси, бандликка кўмаклашиш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш маркази, микрокредит банки хизматларининг иштирокида Қарши шаҳридаги касб-ҳўнаар коллежлари ва академик лицейлари битирувчи ёшларининг иқтисодий ва ҳуқуқий саводхонлигини ошириш ҳамда уларни тадбиркорлик фаолиятига кенг жалб этиш мавзусида "Ёш тадбиркор - элга мададор" тадбири ўтказилди.

Тадбирда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг ҳуқуқий ҳимояси, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ташкил қилиш, давлат рўйхатидан ўтказиш, тадбиркорларга берилган солиқ имтиёзлари, касб-ҳўнаар коллежлари битирувчиларини тадбиркорлик фаолиятига кенг жалб этиш мавзусида маърузалар тингланди.

Тадбиркорлик субъектлари фаолиятини қўллаб-қувватлашдан кўзланган мақсад, аввало, мамлакатимизнинг иқтисодий салоҳиятини янада мустаҳкамлаш, ҳақ турмуши фаровонлигини ошириш, ишлаб чиқаришни ривожлантириш каби ҳайрли ишларни ҳаётга татбиқ этишдан иборатдир. Демак, қонунларимиз ана шундай эзгуликка хизмат қилади.

Миллий армиямиз — тинчлик

(Давоми. Бошланиши 1-бетда/)

Давлатимиз иқтисодийоти ривожланиб, устувор мақсадларимиз йўлида дадил оидимлар ташлаяпмиз. Бу ўз-ўзидан миллий армиямиз янада шаклланиб, ҳарбий хизматчиларимизнинг ижтимоий ҳимояси янада кучайиб бораётганлиги ҳақида гувоҳлик беради. Бобокалонимиз Амир Темур бежизга "Бой мамлакатнинг аскари бақувват бўлур, аскари бақувват мамлакат бой бўлур", демаган, ахир. Қуроли Кучларимиздаги ислохотларнинг муҳим йўналиши миллий армиямизнинг жанговар қудрати ва маҳоратини юксалтирадиган куч - армия сафларидаги инсонларга, уларнинг ижтимоий ҳимоясига қаратилгани ўз самарасини бермоқда.

Президентимиз таъкидлаганидек, армияни том маънода армия қиладиган, ҳар қандай мураккаб вазият ва синовлардан ёруғ юз билан чиқишига асос бўладиган, унинг жанговар қудрати ва ҳарбий маҳоратини юксалтирадиган куч - бу армия сафларида хизмат қилаётган инсонлардир. Шу маънода қарайдиган бўлсак, ҳарбий соҳадаги ислохотлар, аввало, заминимизда туғилиб ўсган, вояга етган ватанпарвар инсонларга эътибор, ғамхўрликка қаратилди. Бунинг исботини, кейинги йилларда қабул қилинаётган муҳим Фармон, қарорларда ҳам кўриш мумкин. Эътибор қаратадиган бўлсак, уларнинг акаси янги армия сафларида хизмат қилаётган, юрт ҳимоясини ўзига бурч ва касб деб билган ҳарбийларимизни янада кенгроқ ижтимоий ҳимоялаш, уларга турли имтиёзлар яратишга қаратилмоқда.

Ана шу эзгу ишлар мисолида Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 22 майдаги "Ўзбекистон Республикаси Қуроли Кучларининг оддий аскарлар ва сержантлар таркибига мuddатли ҳарбий хизматни ўтаётган ҳарбий хизматчиларга қўшимча имтиёзлар бериш тўғрисида"ги Қарорига қўра, мuddатли ҳарбий хизматчиларнинг ойлик пул маошлари икки баробарга, хизматдан резервга бўшатилганда бериладиган пул миқдори эса энг кам иш ҳақининг 16 бараваригача оширилди. Давлатимиз раҳбарининг 2005 йил 31 октябрдаги қарорига биноан мuddатли ҳарбий хизматни ўтаётган йигитларимизга бериладиган имтиёзлар тизими янада такомиллаштирилди.

Ҳарбий қисм тавсияномасига эга бўлган ёшларимиз республика олий ўқув юртига ўқишга киришда тезда тўпланиши мумкин бўлган энг кўп баллнинг 25 фоизи миқдорига имтиёзга эга бўлиши. Шунингдек, Қуроли Кучлар сафида хизмат қилаётган ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзоларини ижтимоий муҳофаза қилиш тизимини янада такомиллаштириш, уларни замонавий шарт-шароитларга эга бўлган турар-жойлар билан таъминлаш мақсадида, 2007 йил 14 сентябрь кuni Ўзбекистон Республикаси Президентини Ислоҳ Каримовнинг "Ўзбекистон Республикаси Қуроли Кучлари ҳарбий хизматчиларини турар-жой билан таъминлаш тартиби ҳақидаги Низомни тасдиқлаш тўғрисида"ги Қарори эълон қилинди.

Фуқароларнинг Ўзбекистон Республикаси Қуроли Кучларида мuddатли ҳарбий хизматни ўташ шарт-шароитларини, қўшинларнинг жанговар ва ижтимоий-сиёсий ва сафарбарлик жиҳатдан тайёргарлигини такомиллаштиришга қаратилган Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Фуқароларнинг Ўзбекистон Республикаси Қуроли Кучларида мuddатли ҳарбий хизматни ўташ шарт-шароитларини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони 2008 йил 20 ноябрь кuni қабул қилинди.

Мазкур Фармонга асосан фуқароларни мuddатли ҳарбий хизматга йилига икки марта қақришдан иборат совет тизимидан қолган ва мuddатли ҳарбий хизматчиларга ҳарбий мутахассислик сирларини ўрганишга қийинчилик туғдирадиган одатига барҳам берилиб, юртимизда 2009 йилдан бошлаб фуқароларни Қуроли Кучлар таркибига мuddатли ҳарбий хизматга йилига бир марта - февраль-март ойларида қақриши ва белгиланган мuddатли ҳарбий хизматни ўтаб бўлган фуқароларни заҳирага март-апрель ойларида бўшатиш тартиби жорий қилинди.

Қуроли Кучлар Олий Бош қўмондонни Ислоҳ Каримов 2010 йил 14 январь кuni "Ватан ҳимоячиларига байрам табриги"да, "Шу давр ичида амалга оширилган ишларни баҳолаб эканмиз, бугунги кунда Ўзбекистон амалда ўзининг замонавий, иччам ва ҳаракатчан, яхши қуроланган, мамлакатимиз барқарорлиги ва хавфсизлигини, сарҳадларимиз дахлсизлигини, халқимизнинг тинч ва осойишта ҳаётини ишончли ҳимоя қилишга қодир бўлган миллий армиясига эга, деб айтиш учун барча асосларимиз бор", - деди.

Ҳа, бугунги кунда ҳарбий қисм ва муассасаларда хизмат қилаётган ҳарбийларимизнинг интеллектуал салоҳияти, билим ва маҳорати, замонавий қуроллари ўзлаштириб бориши, олдидларига қўйилган жанговар вазифаларини беками-кўст бажариб келишаётганлигининг гувоҳимиз.

Халқаро, минтақавий, миллий хавфсизлик ҳақида гап кетганда, дунёнинг турли нуқталарида давом этаётган қарама-қаршилик ва можаролар, айникса, Марказий Осиё минтақасидаги ҳарбий-сиёсий вазият Афғонистонда 30 йилдан зиёд давом этиб келаётган уруш, террорчилик ва экстремистик ҳаракатларнинг сўнгги пайтда фаоллашгани, нарқо-қаршиликнинг қўлаи тобора кенгайиб бораётгани сабабли ҳамон кескинлигига қолаётгани, бугун ҳеч кимга сир эмас ва бу халқаро хавфсизликка таҳдид солаётганини унутмаслигимиз керак.

Президентимиз Ислоҳ Каримов "Бугун жаҳонда, яқин ва узоқ атрофимизда бўлаётган кескинлашув ҳолатлари, умуман бутун дунёда сақланаётган хавф-хатар ва қарама-қаршиликлар, шулар қаторида аввало халқаро майдонда давом этаётган молиявий инқирознинг ўзи бизни янада сезгир, хушёр ва огоҳ бўлишга ва ўз вақтида тегишли хулосаларни чиқаришга даъват этади", деб таъкидлади.

Дунё бўйича жаҳон молиявий - иқтисодий инқирози давом этаётган экан, оммавий ишсизлик ва инқироз-

га хос бўлган моддий, молиявий ва ижтимоий кескинлик юзага келади. Бу ҳолат террорчи, экстремистик ташкилотлар жиний фаолиятларининг кучайишига олиб келади. Атрофимиздаги мамлакатларнинг мураккаб иқтисодий ва ижтимоий ҳолатлари, хавфсизлигимизга нисбатан бўлаётган замонавий хавф ва таҳдидларни, дунё ва минтақада содир бўлаётган воқеалар ривожини диққат билан кузатиш ҳамда таҳлил қилиш бўйича шарҳимизни янада такомиллаштиришимиз ва ўз вақтида тегишли хулосаларни чиқариб олишимиз даркор.

Шу билан бирга, Юртбошимиз маърузаларида атрофимизда, яқин ва узоқ минтақалардаги қарама-қаршилик, зиддият ва низоолар, халқаро терроризм каби даҳшатли хавф тобора кучайиб бораётган мураккаб бир вазиятда эл-юртимизнинг тинчлиги ва осойишталигини сақлаш, уни турли бало-қазолардан асраш, сарҳадларимиз дахлсизлигини таъминлашни бугунги кундаги ўта муҳим ва энг долзарб вазифамиз тариқасида қабул қилишимиз лозимлигини кўп бор таъкидлаган.

Дунёда кечаётган иқтисодий инқироз жараёни ҳам мавжуд кескин вазиятни янада чуқурлаштирмоқда. Хизматлар ва товарларни ишлаб чиқариш қисқартирилмоқда, ишсизлик ўсиб, кўплаб инсонларнинг ҳаёт даражаси пасайиб бормоқда. Турли жангари гуруҳлар, диний экстремистик оқимларнинг таркиби одатда айнан тушунулмақда тушган, қийин моддий аҳволда қолган одамлар билан тўлиб бормоқда. Бундай одамлардан наркотик билан шуғулланувчилар ҳам усталик билан фойдаланмоқдалар.

Шунингдек ҳозирда, дунёда халқаро терроризм каби даҳшатли хавф тобора кучайиб бораётган мураккаб бир вазиятда, Ўзбекистон Республикаси суверенитетини, унинг дахлсизлигини ҳимоя қилишда улкан вазифада миллий армиямизнинг масъулияти чексиздир.

Бугунги глобаллашув жараёни, дунёда турли говий-мафқуравий ҳуружлар авж олаётгани халқимиз маънавиятини асраш ва юксалтириш, айникса ёш авлод онги ва қалбига ватанпарварлик, мустақиллик говяларини чуқур сингдиришни тақозо этмоқда. Бунда мамлакатимиз мустақил таракқиёт йўлининг ҳуқуқий асоси бўлган Асосий қонунимизни, унинг ахамиятини кенг тарғиб қилиш, таъсирчан воситалар орқали ёшлар тафқурига чуқур сингдириш муҳим ўрин тутди. Зотан, ёшлар нафақат конституциявий ҳуқуқларини, балки бурч ва масъулиятини ҳам чуқур англаши лозим.

Президентимиз — Қуроли Кучлар Олий Бош Қўмондонни 2010 йилнинг 8 декабрь кuni Конституциямизнинг 18 йиллигига бағишланган тантанали маросимда: "Мамлакатимизни модернизация қилиш йўлини изчил давом эттириш-тараққиётимизнинг муҳим омилдир" мавзусида нутқ сўзлаб, унда, 2010 йилда амалга оширилган бир қатор ижобий ишлар билан биргаликда "Баркамол авлод" Давлат дастурининг яна бир устувор йўналишига тўхталиб, - "Дастур доирасида ёшларда "оммавий маданият" ниқоби остидаги ҳуружлар, диний экстремизм, халқаро терроризм, халқимизга ёт бўлган говя ва қадриятларнинг четдан "экспорт" қилинишига қарши қатъий позицияни шакллантириш бўйича ахборот ва педагогик технологияларнинг замонавий, янги шакллари жорий қилинди" - деб таъкидлаб ўтди.

Ана шу таомилдан келиб чиқиб, ёшларимизни, ҳарбий хизматчиларимизнинг ҳуқуқий онги ва маданиятини юксалтиришда асосий эътиборни оммавий ахборот воситаларидан кенг фойдаланишга қаратишимиз жоизки, ҳозирги мафқуравий, говий ва информацион ҳуружлар ва маънавий таҳдидлар акс этган фикрга қарши фикр, говяга қарши говя, жаҳолатга қарши маърифат билан курашиш асосий мақсадиимиз эканлигини кўрсатиб бормоғимиз жоиз.

Бугун профессионал армиямизда ҳарбий қасамёдига, халқига, Ватанига, Президентига содиқ бўлган, ўз танлаган касбига жонларини фидо қилишга тайёр, тинимсиз ўз устида интеллектуал салоҳиятини ошириб боришга интилувчан, ҳарбий соҳада орттирилган жанговар қобилиятлари ва тажрибаларини тўтовсиз такомиллаштириб борадиган, ҳарбий низооларга тўлиқ ривож қилиб олдидларига қўйилган вазифаларини масъулият ва жаовбарликни ҳис қилиб тўлиқ бажара оладиган, Ватан олдидаги бурчларини ҳалол ва виждонан бажарадиган Ватанпарвар инсонлар хизмат қилмоқда.

"Ватан ҳимоячиси", "Юрт посбони", "Ўзбекистон аскари" деган сўзлар қанчалар фахр, қанчалар гурур, шараф билан жанрангланмоқда. Уғлонларимиз Ўзбекистон посбони бўлишдан, муқаддас заминимизни, нурили истикбол сари интилаётган юртин ҳимоялашдек, тинчлик-осойишталигини таъминлашдек, масъулиятдан фахрланиш япти, гурурланиш япти.

Олий Бош Қўмондонимиз армиямиз салоҳияти ва куч-қудратини янада юксалтириш борасида муҳим вазифаларни белгилаб бердилар. Шулардан бири ҳарбий хизматчиларнинг маъна-

Ва осойишталигимиз кафолати

вий-рухий, сиёсий тайёргарлигини янада ошириш, барча бўғиндаги командирларнинг фаолияти офицерлар, сержантлар ва аскарларда юксак маънавий ва ахлоқий фазилатларни тарбиялаш, фаол ҳаётини позиция ҳамда ватанпарварлик, мамлакат тақдири учун масъулият ҳисси билан яшаш, юртимиз мустақиллиги ва хавфсизлигини мустаҳкамлаш туйғусини янада кучайтиришга қаратилиши лозимлиги таъкидланган.

Бу борада замонавий миллий Куролли Кучларда қонунлар, фармон ва қарорлар, умумҳарбий низомилар ва бошқа ҳуқуқий ҳужжатлар ижросини ватанпарварлик, ҳарбий интизом ва ҳуқуқ тартиботни мустаҳкамлаш мажбурияти бевосита ҳарбий бошқарув органлари, ҳарбий мансабдор шахслар, ҳарбий қисм қўмондонлари ва муассаса бошқарувида юклатилган.

Бунда халқимизнинг, маданий, маънавий қадриятларини ўзлаштирган жисмонан ва маънан баркамол юрт фидойиларини тайёрлаш асосий вазифалардан бири этиб белгиланди. Бунинг учун кадрлар тайёрлаш тизими, хусусан, офицер кадрлар тайёрлаш тизимининг такомиллаштирилишига эътибор қаратилди. Шу сабабли 1993 йилдан барча олий ўқув муассасаларида офицер кадрлар тайёрлашнинг кўп соҳали тизимига ўтилди. Давр билан ҳамқадам замонавий ўқув тарбия ҳараёни такомиллаштирилди. Янги-янги инновацион технологиялар ушбу соҳага жорий этилди ва кун сайин такомиллаштирилиб бориюмоқда.

Армияни ислоҳ қилишнинг ҳар томонлама пухта ўйланган дастурига мувофиқ мамлакатимиз хавфсизлигига қарши қаратилган тақши ва ички таҳдид ва хатарларни чуқур ўрганиш асосида Куролли Кучларни қуриш ва бошқаришнинг мутлақо янги тизими шакллантирилди. Ҳарбий округлар, чегара ҳудудларининг тузилиши, ҳарбий операциялар олиб бориладиган энг муҳим йўналишларда жанговар қўшин гуруҳларининг ташкил этилиши, ўз таркибиде энг муҳим ҳарбий тузилмаларни бирлаштирган Куролли Кучлар Бирлашган штабнинг шакллантирилиши мамлакатимизда ягона мақсад ва вазифалар негизиде узвий боғланган ишончли муҳофаза тизимини яратиш имконини берди. Куролли Кучларимиз сафини тўлдирish тартиби изчил ва босқичма-босқич такомиллаштирилди.

Президентимиз томонидан 2008 йил 20 ноябрь кунги "Фуқароларнинг Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучларида мuddатли ҳарбий хизматни ўташ шарт-шароитларини такомиллаштириш чора тадбирлари тўғрисида"ги Фармони билан қўшинларнинг жанговар ва ижтимоий-сиёсий ҳамда сафарбарлик жиҳатдан тайёргарлигини такомиллаштиришга

қаратилган ишлар янада жадаллаштирилиб, мuddатли ҳарбий хизмат бир йилгача қисқартирилди. Сафарбарлик-қақурув резерв хизмати жорий этилди, шартнома асосида хизмат қилишга ўтиш деярли якунланди, 2009 йил январдан бошлаб мuddатли ҳарбий хизматга қақурув бир йилда бир марта амалга ошириладиган бўлди. Бундай чора-тадбирларнинг барчаси Куролли Кучларимизнинг жанговар куч ва имкониятларини сезиларли даражада ошириб, бутун армиямизнинг қиёфасини тубдан ўзгартирди. Куролли Кучларимизда олиб борилаётган ислохотларнинг энг муҳим амалий натижаси, ҳеч шубҳасиз, армиядаги ахлоқий-рухий, маънавий муҳитнинг бутунлай янгиланганида яққол намоён бўлмоқда.

Ҳарбий жамоаларда ҳарбий хизматчилар ўртасидаги муносабатлар ва энг асосийси, жамиятимизда армияга ва ҳарбий хизматга нисбатан ёндашуви ва қарашлар бутунлай ўзгарди. Муҳими, аҳолимиз, биринчи навбатда ёшларимиз ўртасида ҳарбий хизматнинг обрў-эътибори юксак даражада кўтарилди. Эндиликда Куролли Кучлар сафиде хизмат қилиш Ўзбекистон фуқароси учун наинки Конституциявий энг, айни чоғда мамлакатимиздаги энг нуфузли касблардан бирига айланди.

Дарҳақиқат, шу йиллар мобайнида сержант ва офицер кадрларни профессионал асосда тайёрлаш тизимини такомиллаштириш борасида кўп ишлар қилинди. Бугунги кунда сержантларнинг қарийб учдан икки қисми замонавий ўқув базасига эга бўлган, салоҳияти тобора ортиб бораётган сержантлар тайёрлаш мактабларида таълим олганини қайд этиш лозим. Куролли Кучларимизда хизмат қилаётган сержантларимиз шахсий таркибининг юксак жанговар ва сиёсий тайёргарлигини таъминлаш, ҳарбий қисм ва бўлинмаларда соғлом маънавий-ахлоқий муҳитни, ҳарбий тартиб-интизомни сақлашнинг чиндан ҳам муҳим негизини ташкил қилмоқда.

Офицерлар ва аскарлар таркиби ўртасида нафақат бeгловчи бўғин, балки том маънода армиямизнинг таянч устунни, офицерларнинг ишончли ёрдამчилари бўлмиш сержантларнинг профессионал тайёргарлик даражасини янада оширишга катта эътибор қаратилмоқда.

Юртбошимиз раҳбарлигида ҳарбий таълим соҳасида ҳам олиб бориладиган изчил ислохотлар ўз самарасини бериб, ҳарбий билим юртлиримиизда замонавий ўқув базалари яратилди. Бугунги кунда замонавий жиҳозланган махсус сержантлар мактабларида таълим олган сержантлар бутун аскарлар таркиби учун энг яқин кичик командирлар бўлиш билан бирга, ҳар бир аскарга бамисоли акадек ғамхўрлик кўрсатиб, ҳарбий жамоаларда соғлом

ахлоқий-рухий ва маънавий муҳитни таъминлашнинг муҳим омилли бўлиб хизмат қилмоқда.

Ҳарбий тайёргарлик самарадорлигини ошириш энг муҳим вазифалардан бўлиб қолмоқда, ҳарбий маҳорат сирларини ўрганиш ва чуқур ўзлаштириш ҳар қайси ҳарбий хизматчи - оддий аскардан бошлаб юқори турувчи қўмондон учун ҳам - доимий, асосий вазифа ва мақсад бўлиб қолмоқда. Бу борада сержантлар мактаблари, ҳарбий билим юртлири, қўшилма ва қисмларни замонавий тренажёрлар, реал жанговар вазиятларга имкон қадар тўла мослашсини таъминлайдиган полигон ускуналари билан жиҳозлашга алоҳида аҳамият бериб келинмоқда. Бунда тренажёрлар, ахборот-коммуникация технологиялари, моделлаштириш ва симуляция услубларига асосланган замонавий техник таълим воситалари ҳозирги вазиятда ўта мураккаб вазифаларни ҳал этиш ва армиямизнинг жанговар қобилиятини оширишга қодир бўлган амалий ва самарали курул сифатида қабул қилинмоқда.

Ҳарбий қурилиш соҳасида жаҳондаги энг замонавий тажрибаларни ўзиде муҳассам этган ва айни вақтда миллий аънъаналарни кўз қорачиқдек асраб-авайлаб келаётган армиямиз муқаддас Ватанимиз хавфсизлиги, халқимизнинг тинч меҳнати ва осойишта ҳаётини, мамлакатимизнинг демократик ҳуқуқий давлат, фуқаролик жамияти барпо этиш йўлидан изчил тараққий этишини таъминлашнинг ишончли кафолатига айланди.

Яна бир муҳим ўзгаришлардан бири шахсий таркиб билан тарбиявий ишларни юритишнинг ўзига хос жиҳатларига - уларнинг умуминсоний ва миллий қадриятлар, миллий урф-одатлар руҳида камол топишларига, уларнинг миллий ғоя, миллий мустақиллик мафқурасига таянган ҳолда ҳуқуқий маданияти ва саводхонлигини оширишга улкан эътибор қаратилганидир.

Юқорида санаб ўтилган суд-ҳуқуқ соҳасида ва Куролли Кучларда амалга оширилаётган ислохотларнинг барчаси ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар, шу жумладан, Ҳарбий прокуратура органлари ходимлари зиммасига ҳам қатор вазифаларни юклади.

Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокуратураси органлари томонидан амалга оширилган амалий ишлар натижасида, кейинги йилларда Куролли Кучларда ҳарбий интизом мустаҳкамланишига эришиш билан бир қаторда ҳарбий хизмат ўтаётган ҳарбий хизматчиларнинг ҳуқуқий маданияти даражасини янада юксалтириш, уларнинг ҳуқуқий тарбияси юзасидан қатор ишлар амалга оширилиб, Курол-

ли Кучларда қонун устуворлигини таъминлашга эришилмоқда.

Республика Ҳарбий прокуратураси органлари томонидан Куролли Кучларда ҳарбий хизмат ўтаётган ҳарбий хизматчилар ва хизматчи фуқароларнинг ҳуқуқий маданиятини юксалтириш, уларни қонунларга ҳурмат руҳида тарбиялаш ва ўз фаолиятига ошқоралик бериш борасида доимий равишда қонунчилик тарғиботи тадбирлари амалга ошириб келинмоқда. Республика Ҳарбий прокуратураси органлари томонидан ўтган 2010 йил якунлари бўйича жамми 8732 мартаба тарғибот тадбирлари ўтказилган. Уларда асосан ҳарбий хизматчиларнинг ҳаёти ва соғлигини муҳофаза қилишга ҳамда уларнинг ижтимоий ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоялашга оид қонунларнинг мазмун-моҳиятини тушунтириш ва улар ижросининг таъминланишига эришиш, жанговар шайлик ва ҳарбий тайёргарликни ошириш, ҳарбий мулкни асраб-авайлашни таъминлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Куролли Кучлар Олий Бош Қўмондон Ислам Каримов 2010 йил 12 ноябрь кунли бўлиб ўтган, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўша мажлисидаги маърузасидаги "Мамлакатимизда Демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси"да "Жамиятнинг демократия йўлидан жадал ривожланиши ва бу борада амалга оширилаётган ислохотларнинг муваффақияти, кўп жиҳатдан, одамларнинг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданияти даражасига боғлиқдир. Юксак ҳуқуқий маданият - демократик жамият пойдевори ва ҳуқуқий тизимнинг етуқлик кўрсаткичидир" дея таъкидлаб, олдимизга қатор вазифалар қўйди.

Ана шу тамойил асосида биз ҳуқуқшунослар бу соҳадаги ишларимизни давом эттириб, ёшларимизни тарбиялашда уларнинг умуминсоний ва миллий қадриятлар, миллий урф-одатлар руҳида камол топишларига, уларнинг миллий ғоя, миллий мустақиллик мафқурасига таянган ҳолда ҳуқуқий маданият ва саводхонлигини оширишга янада бор кучимизни сарфлашимиз керак.

Имкониятдан фойдаланиб, барча юртдошларимизни Ватан ҳимоячилари кунли ва Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучлари ташкил этилганининг 19 йиллик шодидеяси билан Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокуратураси жамоаси номидан чин қалбидан табриклайман.

Барчангизга мустаҳкам соғлиқ, тинчлик-омонлик, муқаддас Ватанимиз равнақи йўлидаги фаолиятингизда янгидан-янги муваффақиятлар, ғайрат-шижоат, улкан зафарлар тилаймиз.

Ватан равнақи йўлида

Кегейли туман прокурори
Женгис Ермашев билан сўхбат

— **Хурматли Женгис Марафович! Сиз билан янги йил бошида, тўғрироғи, Ватан ҳимоячилари байрами арафасида учрашиб турибмиз. Айтмоқчиманки, ҳар кимнинг қалбидаги энг эзгу туйғулари Ватан билан боғлиқ бўлади. Сиз Ватанга қандай таъриф берган бўлар эдингиз?**

— Аввало, барча-барчани 14 январь — Ватан ҳимоячилари куни билан самийий табриқлайман. Тинчлигимиз ва осойишталигимиз посбонларнинг бундан кейинги шарафли ва машаққатли ишларида омад ва соғлиқ-саломатлик тилайман. Ватан — буюк миллатимиз макон тугган, халқ сифатида шаклланган муқаддас жойдир. Ахир бу кўҳна дунёда қанчадан-қанча миллат ва элатлар яшайди. Биз ана шу халқлар орасида ўзимизнинг буюк ва шонли тарихимиз, улуг олим ва фузалоларимиз, қадимий тамаддун ўчоғи бўлмиш шаҳарларимиз, улуг давлатчилигимиз билан юксакликда кўр тўкиб турибмиз. Ер қуррасида ҳеч бир давлат биз каби уч маротаба кудратли салтанат барпо қилган эмас. Оламда ҳеч бир халқ вакили бизнинг Абу Райҳон Беруний, Хоразмий, Фарғоний, Мирзо Улугбек, Имом Бухорий даражасида илм-фан чўққиларини забт эта олган эмас. Мен Ватан деганда, тупроғидан, ҳар бир тоғу тошидан буюклик уфуриб турган, шон-шухрати бутун оламни тугган Ўзбекистонни, унинг жаннатномад ҳосилдор заминини тушунаман.

— **Мухтарам прокурор, Кегейли Қорақалпоғистондаги қадимий туманлардан саналади. Айтинг-чи, яқунланган йилда туманда қандай муваффақиятлар кўлга киритилди-ю, келгусида қандай вазифаларни амалга ошириш режалаштирилмоқда?**

— Туманда неки ютуқларга эришилган бўлса, халқимизнинг ҳамжихатлиги, қолаверса, бир ёқадан бош чиқариб ишлаганликлари тўғриси бўлди. Пахта, буғдой ва бошқа кишлоқ ҳўжалик экинлари шартномавий режалари ортиги билан бажарилди. Ҳозир заршуносларимиз 2011 йил режаси билан яшамокда.

Ўтган йил декабрь ойида Президентимиз Конституциямизнинг 18 йиллигига бағишланган тантанали йиғилишида янги 2011 йилни "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили" деб атади. Халқимиз буни қизгин қўлаб-қувватлади. Чунки йирек бизнеслар ҳам кичик бизнесдан бунёд бўлади. Бу оддий ҳақиқат. Хусусий тадбиркорлик масаласига келсак, мулкнинг хусусийлиги алоҳида аҳамият касб этади. Кимнингдир ўша мулкка жони ачийди. Негакки, мулкни унинг ўзи ишлаб топган. Насиб қилса Кегейлида бу йил ҳар йилгидан ҳам сезиларли силжишлар қилинади. Ҳозир туманда 79600 дан ортиқ 12 та миллат вакиллари истиқомат қилаётган бўлса, улар

халқ ҳўжалигининг барча соҳаларида бир тану бир жон бўлиб ишлаётганлигининг ўзи кишини қувонтиради. Ҳозир туманда 198 та фермер ҳўжаликлари, 104 та кичик бизнес ва тадбиркорлик субъектлари фаолият кўрсатишяпти. Ушбу соҳаларда аҳолимизнинг 70 фоизи иш билан банд.

Энди саволингизнинг биринчи қисмига жавоб берсам, 2010 йилда прокуратураимиз томонидан фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, давлат ва жамият манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган қонунларнинг бажарилиши бўйича 21 та текшириш ўтказилиб, аниқланган қонунбузилиш ҳолатлари юзасидан прокурорлик таъсир чоралари қўлланилди. Қонунга зид деб топилган 79 та иш юзасидан протест берилди. 144 та тақдирнома киритилди, 187 та огоҳлантириш эълон қилинди. 77 нафар шахс интизомий, 145 нафар шахс маъмурий жавобгарликка тортилди. Корхона, ташкилот ва ҳўжаликларга етказилган 8115 минг сўмлик мулкрий зарар ихтиёрий равишда ундирилиб, 39282 минг сўмлик зарарни ундириш мақсадида судга 176 та даъво ариза киритилди ва 3 та жиноят иши кўзгатилади.

— **Яна бир савол. Туманда криминал ҳолат қандай?**

— Бахтимизга ҳозирча туманда тинчлик, осойишталик ҳукмрон. Аммо бу милиция, прокуратура ходимларини бефарқликка ундамаслиги лозим. Ҳар қадамда сергак ва ҳўшёрлик зарур. Ахир Юртбошимиз "Ўз уйингни ўзинг асра", деганларида минг қарра ҳақ. Бефарқлик, эътиборсизлик даҳшатли фожиаларга олиб келиши мумкин.

Ўтган йили туманимизда қатор профилактик ишларни бажардик. Ўқув юртларида, корхона ва ташкилотларда учрашувлар, сўхбатлар ташкил этидик. Ишларимиз ўз самарасини бераёпти. Шунинг натижаси бўлса керак, туманимизда ўта оғир жиноятлар қаммади. 2010 йил давомида барча соҳалар бўйича 119 та жиноят иши ҳисобга олинган бўлса, шундан қотиллик бўйича 45 та, иқтисодий жиноятчилик бўйича 45 та, бошқа соҳалар бўйича 29 та жиноят содир этилган. Баданга шикаст етказиш, номусга тегиш, ўғирлик, товламачилик жиноятлари олдинги йилларга солиштирилганда анча қаммади. Афсуски, безорилик, автохалокат жиноятлари ўсди. Бу келгусида ишмиз-ни яна бир бор кўриб чиқиб, тарғибот-ташвиқот ишларини қучайтиришимизни талаб этади. Мақсадимиз, ҳуқуқбузарлик ва жиноятчиликка муросасиз муносабатда бўлиб, туманимизда барқарорлиқни таъминлашдан иборат.

— **Сўхбатимиз ўтган йилги ишлар ҳақида борар экан, туманда "Баркамол авлод йили" қандай яқунланганлиги ҳақида ҳам айтиб ўтсангиз.**

— Ўринли савол бердингиз. Ёшлар миллат келажаги,

юрт ворисларидир. Президентимиз ўтган йилни "Баркамол авлод йили" деб эълон қилганида ҳам катта маъно бор. Юрт тақдирини, миллат келажагини олдиндан ўйлаган давлат раҳбарига ёшлар масаласига шу қадар эътибор беради. Айнан "Баркамол авлод йили" Давлат дастурида ёшлар тақдирига тааллуқли барча жиҳатлар қамраб олинган бўлиб, улар бизнинг туманимизда ҳам ҳаётга изчил татбиқ этилди. Туман аҳолисининг 45 фоизини ёшлар ташкил қилади. Уларнинг таълим-тарбия олишлари, касб-хўнарсизлиги бўлишлари, иш-лашлари учун етарли шарт-шароитлар яратиб берилган. Ҳозир туманимизда 6 та коллеж, 55 та ўрта мактаб мавжуд. Уларда 15925 нафар фарзандларимиз таълим-тарбия олмақда. 2009 йили коллежларни битирган ёшларнинг деярли барчаси ўз мутахассисликлари бўйича иш билан таъминланган бўлса, 2010 йил давомида 1169 нафар йигит-қизлар иш билан таъминланди. Кўпгина ёшларимиз эса олий ўқув юртларида бакалавр ва магистрлик даражасини олиш учун ўз билимларини оширмақдалар. Шунингдек, ҳозир туманимизда ёш оилалар учун ҳам уй-жойлар бунёд этиш режалаштирилмоқда.

— **Ёшларни ҳар томонлама соғлом ва баркамол этиб тарбиялашда спортнинг ўрни қандай. Туманда воёга етмаганларни оммавий спортга жалб этиш учун имконият қандай?**

— Дарҳақиқат, халқимизда "Соғлом танда соғлом ақл" деган ибора бор. Шундан келиб чиққан ҳолда, туманда ёшларни спортга жалб қилиш борасида анчагина ишлар қилинган. 3 та бола-лар ва ўсмирлар спорт мактаби, марказий ўйингоҳ, мактаблар қошида шахмат, шашка, стол тенниси, футбол, волейбол, баскетбол, кураш, шарқ айка кураши секциялари ишлаб турибди. Туманимиз йигит-қизлари кўп йиллардан бери Қорақалпоғистон Республикасида ўтказилган туманлараро мусобақаларда совринлиги ўринларни эгаллаб келишмоқда.

Туманда воёга етмаганларни оммавий спортга жалб қилиш яхши йўлга қўйилган. Айнакча спортнинг бадий гимнастика тури бўйича мактаблар, болалар боғчаларида машғулотлар олиб борилиб, дастлабки ютуқлар кўлга киритилаётганлиги қувонарли ҳолдир. Биз ёшлар вақтини бекор ўтказмасликларни учун болалар спортини ривожлантириш жағфармаси ҳисобидан тумандаги барча мактаблар ва мактабдан ташқари таълим муассасаларини 11 млн. 400 минг сўмлик 400 та спорт кийимлари билан бепул таъминлади. Ҳозирги кунда овул фуқаролар йиғинлари ва маҳаллалар ўртасида футбол бўйича туман биринчилигини ўтказишга тайёргарлик кўряпмиз.

Нуриддин ОҚНАЗАРОВ
сўхбатлашди

Халқимиз минг йиллардан бунён деҳқончилик қилиб, рўзгор тебратиб келади. Шу аснода энг катта бойлигимиз бўлган ер ва сувга нисбатан бўлган ўзгача муносабат ҳам ўзгача шаклланган бўлиб, ушбу неъматларни асраб-авайлаш, қадрига етиш билан боғлиқ урф-одатларимиз қадрият даражасига кўтарилган.

Қонун устуворлиги йўлида

Фахриддин ЖАББОРОВ,
Хонқа туман прокуратураси иш ўрганувчи терговчиси,
Ойбек ЖУМАНИЕВОВ,
«Huquq»

Юртимиз истиқлолга эришгач, табиат инъомларини муҳофаза қилиш ҳамда уларни келажақ авлодларга тўла-тўқис ҳолатда етказиш қонун йўли билан тартибга солинди. Бу билан аввало, асрий аъёнларга иккинчи ҳаёт бахш этилган бўлса, яқин ўтмишдаги эътиборсизликлар тўғрисида табиатга етказилган зиёнинг ўрнини қоплаш имконияти яратилди. "Ер тўғрисида"ги, "Сув ва сувдан фойдаланиш тўғрисида"ги Қонунларнинг қабул қилиниши билан ерлардан оқилона фойдаланиш ва уларни муҳофаза қилиш, тупроқ умумдорлигини тиклаш, табиий муҳитни асраш ҳамда яхшилаш, аҳоли ва иқтисодиёт тармоқлари эҳтиёжлари учун сувлардан оқилона фойдаланишни таъминлаш, ифлосланиши ва қамайиб кетишининг олдини олиш борасидаги муносабатлар тартибга солинди.

Мустақилликнинг дастлабки йилларида фуқароларни қўллаб-қувватлаш мақсадида турли қишлоқ ҳўжалиги экинларини экиб, фойдаланиш учун қўшимча томорқалар ажратилди. Фермер ва деҳқон ҳўжалиқларига кенг йўл очилгани сабабли, фермерчилик ҳаракати бугунги кунда қутулган натижани бермоқда.

"Ер тўғрисида"ги Қонуннинг 31-моддасида "Юридик ва жисмоний шахсларнинг ер участкасига бўлган ҳуқуқи жойининг ўзида чегаралар белгиланганидан, ер участкаларига бўлган ҳуқуқ давлат рўйхатида олинганидан кейин вужудга келади", деб кўрсатилган. Мазкур қонун талабларини бузганлик учун МЖТКнинг 60-моддасида ерлардан ўзбошимчилик билан фойдаланиш, ер участкаларини ўзбошимчилик билан эгаллаб олиш каби ҳуқуқбузарликларни содир қилганлик учун маъмурий жавобгарлик, қонун талабларини қўпол равишда бузганлик учун эса, Жиноят кодексининг тегишли моддасида жиноий жавобгарлик белгиланган.

Афсуски, айрим юртошларимиз вақтинчалик фойдаланиш учун берилган ер майдонларида ноқонуний қурилиш ишларини олиб бориш қўпол қонунбузилиш эканлиги, мазкур ҳолат учун маъмурий жавобгарликка тортилиш мумкинлиги ҳамда ноқонуний қурилган бундай қурилишларни бартараф этиш лозимлиги ҳақида огоҳлантирилган бўлишларига қарамай, ўз билганларидан қолишмаяпти. Гоҳида эса, ҳатто кўп йиллик даракларни экиш мумкин бўлмаган, вақтинчалик фойдаланиш учун берилган қўшимча томорка майдонларида турар жойлар қуришмоқда.

Жумладан, Хонқа туманидаги Олажа қишлоғида яшовчи А.Қиличев "Самандар Рўзиев" номи фермер ҳўжалигига тегишли бўлган ер майдонидан 0,28 гектар қисмини ноқонуний равишда эгаллаб олиб, шундан 0,05 гектарига ўзбошимчилик билан турар жой қуриб олган. Аммо у, бу ҳаракати учун туман суди томонидан МЖТКнинг 60 ва 200-моддалари билан маъмурий жавобгарликка тортилган бўлса-да, бундан тўғри хулоса чиқармай, яна ер участкаларини ўзбошимчилик билан эгаллаб олиш жиноятини қасддан содир қилган. Ушбу ҳаракати учун А.Қиличев туман судининг ҳукми билан жиноий жавобгарликка тортилди.

"Сув ва сувдан фойдаланиш тўғрисида"ги Қонун талабларига кўра, сувдан фойдаланувчи ҳар бир ҳўжалик иритувчи субъект сувдан фойдаланувчилар уюшмаси билан сув етказиб бериш бўйича шартнома тузиши, ушбу шартномада етказиб берилиши лозим бўлган сув миқдори, яъни лимити белгиланиши зарур. Аммо "Катта жирмиз" қишлоғи ҳудудида жойлашган "Бикажон Ҳамид" фермер ҳўжалигида туман ҳокимининг тегишли қарорисиз, сувдан фойдаланиш уюшмаси билан шартнома тузилмасдан шולי экинни экилган. Бу билан сувдан ноқонуний фойдаланилган. Аниқланган ҳолат бўйича фермер ҳўжалиги раҳбари Ф.Аминов МЖТКнинг тегишли моддалари билан маъмурий жавобгарликка тортилди.

Албатта, ер ва сув ризқ-рўзимиз манбаидир. Аммо улар ҳам ўлчовли, табиатда ҳисобсиз нарсани ўзи йўқ. Шундай экан, ҳар бир табиат инъомига эътиборли бўлайлик.

Давлат рамзлари тўғрисидаги қонун ҳужжатлари тақомиллаштирилди

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг 2010 йилнинг 3-4 декабрида бўлиб ўтган тўртинчи ялпи мажлисида мамлакатимиз ҳаётида муҳим аҳамиятга эга бўлган бир қатор қонунлар маъқулланди. Мазкур қонунлардан бири — "Ўзбекистон Республикасининг давлат рамзлари ҳақидаги айрим қонун ҳужжатларига ва Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги Ўзбекистон Республикасининг Қонуни 2010 йил 25 декабрда расмий эълон қилинди ва кучга қолди.

Маълумки, давлат рамзлари хар бир мамлакатнинг суверенитети ва ўзига хослигини ифодаловчи муқаддас тимсоллардир. Мустақил Ўзбекистоннинг давлат рамзлари халқимизнинг шон-шухрати, тарихий хотираси ва интилишларини ўзда мужассам этиб, шу муқаддас юрда яшовчи хар бир фуқарога гурур, фахр ва ифтихор бағишлайди. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислоом Каримов қайд этганидек, "Биз, озод Ўзбекистон фуқаролари учун мустақилликнинг муқаддас рамзлари - Давлат герби, Давлат байроғи, Давлат мадҳияси азидир. Улар маънавиятнинг энг муҳим тимсоллари ҳамдир. Улар она Ватан — Ўзбекистон Республикасига ифтихор ва чекиз ҳурмат туйғусини тарбиялайди. Бизнинг байроғимиз Бирлашган Миллатлар Ташкилотиде қатнашувчи бошқа мамлакатларнинг байроқлари қаториде мағрур хилпираб, ташки муносабатларда тенг ҳуқуқлилик ва очикликнинг рамзи бўлиб турибди". Шу боис, байроғимиз ёки гербимизга назар солганимизда ёки мадҳиямиз янраганда биз руҳан жўшқинликни, азму шижоатимиз ошганини, қалбимизда гурур ва буюк истиқболга ишонч туйғусининг кучайганини ҳис этишимиз табиийдир.

"Ўзбекистон Республикасининг давлат рамзлари ҳақидаги айрим қонун ҳужжатларига ва Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни мустақил давлатчилигимизнинг муҳим ҳуқуқий асоси бўлган давлат рамзлари тўғрисидаги қонунларни илгор халқро тажрибага мослаштириш, бугунги воқелик талабларидан келиб чиқиб, уларни янада тақомиллаштиришга қаратилган.

Мазкур Қонунга мувофиқ "Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғи тўғрисида"ги Қонуннинг Давлат байроғини кўтаришга оид қоидаларни белгилловчи 5-моддаси ҳамда "Ўзбекистон Республикаси Давлат герби тўғрисида"ги Қонуннинг Давлат герби тасвирини акс эттиришга оид 4-моддаси янги тахрирда баён этилди. Уларда Давлат байроғини доимий равишда, байрам, сайлов ёки референдум кунларида, спорт майдонларида ва бошқа жойларда кўтариш, шунингдек, Давлат гербини давлат органларининг биноларида, хизмат хоналарида, қонун ҳужжатлари бланкаларида, давлат органлари ва ташкилотларнинг муҳрлари ва ҳужжат бланкаларида, бошқа объект ва предметларда акс эттириш ҳолатлари кенгайтирилди ва аниқлаштирилди.

Давлатимиз байроғида қўлланилган рангларнинг хар бирини ўзига хос мазмун ва аҳамият мужассам. Ундаги оқ ранг тинчлик ва поклик тимсолидир. "Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғи тўғрисида"ги Қонунга ана шу рангга тегишли тавсифларни кучайтириш мақсадида бир қатор қўшимчалар киритилди. Хусусан, қонуннинг 3 ва 4-моддаларидаги "Янги ой ва юлдузларнинг" сўзлари "Оқ рангли янги ой ва ўн иккита оқ рангли беш қиррали юлдузларнинг" сўзлари билан, "Янги ой" сўзи "Оқ рангли янги ой" сўзи билан, "Юлдузлар" сўзи "Ўн иккита оқ рангли беш қиррали юл-

дузлар" сўзлари билан алмаштирилди.

Шунингдек, қонунга асосан "Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғи тўғрисида"ги Қонунга янги 51-модда киритилиб, Давлат байроғи тасвири туширилган белгилардан фойдаланиш тартиби мустаҳкамланди. Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Фуқаро ҳаво кемалари давлат реестри ёки Ўзбекистон Республикаси Давлат ҳаво кемалари давлат реестрига киритилган ҳаво кемаларига, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Авиация маъмурияти ҳисобида турувчи экспериментал ҳаво кемаларига; қонун ҳужжатларида белгиланган ҳолларда автомобил-транспорт воситалари ва улар тиркачаларининг давлат рўйхатидан ўтказиш рақам белгиларига; Ўзбекистон Республикасининг асосий чегара белгисига Давлат байроғининг тасвирини ифодаловчи белгилар қўйилиши ҳақидаги қоидалар акс эттирилди.

Айни пайтда, Давлат байроғининг тасвири туширилган белгилардан Ўзбекистон Республикасига тегишлиликни белгилаш мақсадида предметларда, ўқув-тарбия жараёнида, шунингдек Ўзбекистон Республикаси давлат муқофотларининг элменти сифатида фойдаланиш мумкинлиги назарда тутилди. Айнан шундай қоида "Ўзбекистон Республикаси Давлат герби тўғрисида"ги Қонуннинг янги тахрирда баён этилган 4-моддасида Ўзбекистон Республикаси Давлат гербининг тасвиридан фойдаланишга нисбатан ҳам белгиланди.

Бундан ташқари, "Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғи тўғрисида"ги Қонунга яна бир янги, 52-модда киритилиб, унда Ўзбекистон Республикаси Давлат байроғининг элементларини нодавлат ташкилотлар ҳужжатларининг реқвизитлари ёки реклама материалларига киритилишига йўл қўйилмаслиги, Ўзбекистон Республикаси Давлат байроғининг тасвири туширилган белгилардан ишлаб чиқарилаётган ёки реализация қилинаётган товарларни (ишларни, хизматларни) ўтказиш учун тижорат мақсадларида фойдаланиш ман этилиши, шунингдек нодавлат нотижорат ташкилотларининг рамзлари Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғига ўхшаш бўлиши мумкин эмаслиги ҳақидаги қоидалар белгиланди.

Худди шунингдек, "Ўзбекистон Республикаси Давлат герби тўғрисида"ги Қонунга 51-модда киритилиб, унда ҳам Ўзбекистон Республикаси Давлат гербининг элементларини нодавлат ташкилотларининг ҳужжатларининг реқвизитлари ёки реклама материалларига киритилишига йўл қўйилмаслиги, Ўзбекистон Республикаси Давлат гербининг тасвири туширилган белгилардан ишлаб чиқарилаётган ёки реализация қилинаётган товарларни (ишларни, хизматларни) ўтказиш учун тижорат мақсадларида фойдаланиш ман этилиши, шунингдек, нодавлат нотижорат ташкилотларининг рамзлари Ўзбекистон Республикаси Давлат гербига ўхшаш бўлиши мумкин эмаслиги ҳақидаги қоидалар мустаҳкамланди.

Таъкидлаш лозимки, қонунчиликда бундай чекловларнинг белгилиниши давлатимиз рамзларидан айрим хусусий, тор доирадаги манфаатларни қон-

дириш, турли товарларни (ишлар, хизматлар) реализация қилиш воситаси сифатида фойдаланиш каби нохуш ҳолатларнинг олдини олишга ҳамда давлат рамзларига нисбатан бўлган ҳурмат ва эътиборнинг орттишига хизмат қилади.

Шу билан бирга мазкур қонунга биноан "Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғи тўғрисида"ги Қонуннинг бир неча моддалари янги тахрирда баён этилгани ҳам эътиборга моликдир. Бунда 11 ва 12-моддада белгиланган қоидалар алоҳида аҳамиятга эга бўлиб, уларга кўра "Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғи тўғрисида"ги Қонун ижросини таъминлаш тегишли давлат органлари ва бошқа ташкилотлар раҳбарлари зиммасига юклатилди. Айни пайтда, мазкур қонуннинг Ўзбекистон Республикаси дипломатик ваколатхоналари, консуллик муассасалари, шунингдек халқро ташкилотлар ҳузуридаги ваколатхоналари томонидан ижро этилиши устидан назорат Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги, бошқа давлат органлари ва бошқа ташкилотлар томонидан ижро этилиши устидан назорат эса ички ишлар органлари томонидан амалга оширилиши назарда тутилди. Худди шундай назорат олиб бориш тартиби "Ўзбекистон Республикаси Давлат герби тўғрисида"ги Қонуннинг янги тахрирда баён этилган 6 ва 7-моддаларида ҳам белгиланди.

Давлат рамзлари ҳақидаги қонунларни тақомиллаштириш заруратига кўра "Ўзбекистон Республикасининг Давлат мадҳияси тўғрисида"ги Қонунга ҳам тегишли ўзгартиш ва қўшимчалар киритилди. Хусусан, ушбу Қонуннинг Ўзбекистон Республикасининг Давлат мадҳияси ижро этилишини назарда тутувчи 3-моддаси янги тахрирда баён этилди. Унга кўра, Ўзбекистон Республикасининг Давлат мадҳияси: Ўзбекистон Республикаси Президенти лавозимига киришиш чоғида - у қасам ёқ қилганидан сўнг; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси сессияларининг ва Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати ялпи мажлисларининг очилиши ҳамда ёпилиши чоғида; Ўзбекистон Республикасида нишонланадиган умуммиллий байрамларга бағишланган тантанали йиғилишлар ва мажлисларнинг очилиши чоғида; давлат телевидение ва радиозаштитириш компаниялари томонидан хар кун - кўрсатув ва эшиттиришлар бошланишидан аввал ва тугаганидан сўнг, кечаю-кундуз кўрсатув ва эшиттиришлар олиб бориладиган - соат 6 да ва соат 24 да, янги йил кечасида - соат 24 да; республика ҳаётидаги муҳим тарихий воқеаларни нишонлаш юзасидан, атоқли сиёсий, давлат, ҳарбий арбоблар, халқ қаҳрамонлари, фан, адабиёт ва санъат арбоблари шарафига ўрнатилган ҳайкаллар, шунингдек монументлар, ёдгорликлар ва бошқа иншоотларнинг очилиши чоғида; давлат органлари, бошқа ташкилотлар томонидан ўтказиладиган маросимлар ва бошқа тантанали тадбирлар вақтида Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғини кўтариш чоғида; расмий сафар билан Ўзбекистон Республикасига ташриф буюрган хорижий давлатлар давлат ва ҳуқумат бошлиқларини кутиб олиш ва кузатиш чоғида - тегишли хорижий давлатнинг давлат мадҳияси ижро қилиб бўлингандан кейин; ҳарбий маросимларни ўтказиш вақтида - Ўзбекистон Республикаси Қуроли Кучларининг умумҳарбий уставларига мувофиқ; умий ўрта, ўрта махсус, касб-хунар ва олий таълим муассасаларида - янги ўқув йили бошланиши ва ўқув йили тугаши маросимлари чоғида; спорт майдонларида - Ўзбекистон Республикаси

Раҳимжон ҲАКИМОВ

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Амалдаги қонун ҳужжатлари мониторинги институти гуруҳ раҳбари

чемпионатларини, миллий терма командалар иштирокида халқро спорт мусобақаларини ўтказиш вақтида ҳамда халқро спорт мусобақаларининг Ўзбекистон Республикаси спорт терма жамоаларининг вакиллари бўлган голибларни муқофотлаш маросимларини ўтказиш вақтида ижро этилади.

Бундан ташқари, "Ўзбекистон Республикасининг Давлат мадҳияси тўғрисида"ги Қонуннинг янги тахрирда баён этилган 4-моддасига биноан Давлат мадҳияси унга нисбатан лозим даражадаги ҳурматни таъминлаган ҳолда умуммиллий байрамларда ва бошқа тантанали тадбирлар вақтида ижро этилиши мумкин.

"Ўзбекистон Республикасининг Давлат мадҳияси тўғрисида"ги Қонуннинг 7-моддасига киритилган ўзгартиш ҳам алоҳида эътиборга молик. Унга кўра, Ўзбекистон Республикасининг Давлат мадҳияси кўпчилик ҳузурида ижро этилганда, агар қонун ҳужжатларида бошқача қоида белгиланмаган бўлса, ҳозир бўлган кишилар мадҳияни тик туриб ва ўнг қўл кафтини кўкракнинг чап томига қўйиб, ҳарбий ва давлатнинг бошқа ҳизматидаги махсус кийимдаги шахслар эса қўлини бош кийимига қўйиб тинглайди. Башарти, Ўзбекистон Республикаси Давлат мадҳиясининг ижро этилиши Ўзбекистон Республикаси Давлат байроғининг кўтарилиши билан биргаликда амалга оширилса, ҳозир бўлган кишилар унга юзи билан бурилади.

"Ўзбекистон Республикасининг Давлат мадҳияси тўғрисида"ги қонуннинг янги тахрирда баён этилган 12-моддасига мазкур Қонуннинг ижросини таъминлаш тегишли давлат органлари ва бошқа ташкилотлар раҳбарлари зиммасига юклатилади. Ушбу қонуннинг ижро этилиши устидан назорат эса ички ишлар органлари томонидан амалга оширилади.

Ўзбекистон Республикасининг давлат рамзларига нисбатан ҳурмат-эътиборни кучайтириш, уларни асраш ва эъзозлаш мақсадида Қонунга мувофиқ Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига янги 203¹-модда киритилганлиги ҳам муҳим амалий аҳамиятга эгадир. Мазкур моддага кўра, давлат рамзлари тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганлик учун маъмурий жавобгарлик белгиланди. Эндилкида, Ўзбекистон Республикаси ёки Қорақалпоғистон Республикасининг Давлат байроғи, Давлат герби ёхуд Давлат мадҳияси тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш фуқароларга, энг кам иш ҳақининг уч бараваригача, мансабдор шахсларга эса - уч бараваридан етти бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Худди шундай ҳуқуқбузарлик маъмурий жазо чораси қўлланилганидан кейин бир йил давомида тақор содир этилган бўлса, - фуқароларга энг кам иш ҳақининг уч бараваридан беш бараваригача, мансабдор шахсларга эса - етти бараваридан ўн бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Хулоса қилиб айтишда, "Ўзбекистон Республикасининг давлат рамзлари ҳақидаги айрим қонун ҳужжатларига ва Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни давлатимиз рамзларидан фойдаланиш масъулиятини ошириш, уларни янада қадрлаш ва улуғлаш баробарида мустақил давлатчилигимизнинг ҳуқуқий асосларини янада мустаҳкамлашга хизмат қилади.

«Телба ошиқлар»

Гулрухбегимнинг бирданига йўқлиги қолиши Хамраевлар оиласининг тинчини бузди. Ҳамма уни қидиришга тушди. Ўртоқларидан, таниш-билишларидан сурштиришлар бошланди. Ота-онанинг боши қотган. Қизча қаерда бўлиши мумкин? Бу саволга жавоб бериш учун гапни бироз узокроқдан бошлаша тўғри келади.

Анджон шаҳрида яшовчи Маликжон Хамраев ва унинг рафиқаси Дилнавоз қизлари Гулбегим, Гулшодбегим ва Гулрухбегим ҳамда ўғиллари Отабек ва Одилбекни еру кўкча ишонмасди. Ота-она фарзандлари учун керакли нарсаларни муҳайё этишди. Ейиш-ичишдан кам қилишмади. Энг замонавий урфдаги кийим-кечақларни олиб беришди. Ҳатто улар учун қиммат қўл телефонлари ҳам олиб берди. Ота-онанинг орзуси фарзандларининг камолини кўриш эди.

“Ҳар бир қалбга ишқ бўлар меймон” деганларидек, бўйи чўзилган қолган Гулбегим ва Гулшодбегимлар ҳам ишқ домға тушиб қолишди. Лекин ҳеч ким бебош қизларнинг

севгиси пировард натижада қотилликка олиб келади, деб ўйламаган эди. Хуллас, қизларининг хатти-ҳаракатидан шубҳаланган ота хотинини қистовга олди.

— Қизларинг нима қилиб юрибди? Энди маҳаллада бош кўтариб юролмаи қоламиз шекилли? Агар бирор гап чикса...

— Хўп, دادаси. Мен ҳам қизларим яхши жойларга келин бўлишим дейман. Шу сал шўхлик қилиб қўйишяпти-да.

— Эҳтиёт бўлгин-да. Яна бирон гап чикса...

Афсуски, қизларнинг қилмиши битта эмас, бир нечта гап-сўзларга сабаб бўлди. Қизлар ота-онанининг оғохлантиришларига қарамай йигитлар билан учрашишни тўхтатишмади. Бу бетийиқ севаги мижозлари энди уйга ҳам кириб келди. Энди бемаъни туниги сўхбатлар алламаҳалга чавом этадиган бўлди. Телбага айланган машуқалар соатлаб уяли телефондан фойдаланишарди. Қизларининг йигитлар билан учрашуви ва туниги сўхбатларидан хабардор бўлган М.Хамраев уларни йўлдан қайтариб, бу ишлари-

Шухратбек Жўраев,
Анджон вилоят прокуратураси
бўлими бошлиғи

ни тақиқлаб қўйди. Лекин қизлари отасидан яширинча, кечалари йигитлар билан сўхбат қиришдан, пайтини топиб учрашишдан тийилишмади.

2010 йилнинг 24 январь кунни отаси иш билан чиқиб кетганидан фойдаланган оясингиллар дарҳол уяли телефонга ёпишишди... Гарчанд ҳали вояга етмаган бўлса-да, ояларининг бу бемаъни қилиқларидан безор бўлган Гулрухбегим уларни тартибга чақирди. Опалари қулоқ солишмагач, бу ҳақда ота-онасига айтиб беришини билдирди.

— Ўлдинг, Гули. Агар дадам билса...

— Гулшод! Сен ҳам оппоқ эмассан. Вой, энди нима қиламиз? Бизни ўлдиришади.

Бемаъни ишқ сехридан кўру кар бўлган ёвуз оясингиллар талвасага тушиб қолишди. Кеч киргунча сингиллари Гулрухбегимнинг тилини тийиб қўймоқчи бўлишди. Шунинг учун уни болалар

ётоқхонасига чақиршиб “оёқ кийимларини тозалашга ёрдам бер” дейишди. Шу кунни қизалоқ ёруғ дунёни охириги марта кўриб турганлигини билмасди. Қотилга айланган оясингиллар дарҳол Гулрухбегимга ташланиб, унга пичоқ ўқталишди. Ёрдам сўраб бақира бошлаган Гулрухбегимнинг оғзига латта тикишди... Воқеанинг бу ёғини ёзишга қалам, айтишга тил бормади... Шу кунни Гулрухбегим опаларининг қурбони бўлди...

Ташқарида кутиб турган оясининг ёғини ошқабган, унинг машинасида сайр қилмоқчи бўлган телба ошиқлар ўзлари қилган мудҳис воқеанинг моҳиятини англашганда фишт қоллидан кўчган эди. Шунинг учун улар дарҳол Гулрухбегимнинг жасадини йўқ қилишга киришдилар. Сўнг ҳеч нарса бўлмагандай ўтиравердилар. Соат 15:45 ларда уйга қайтиб келиб, Гулрухбегимни сўраган отасига “Укаларига жевачка олиб келиш учун кўчага чиқиб кетди” деб айтишди. Соат 16:30 ларда турмуш ўртоғи бозордан келган, ҳамон қизининг қайтиб келмаганидан хавотирга тушган М.Хамраев ташишга тушиб қолди. Ҳамма Гулрухбегимни қидиришга тушди. Бирок у ерда ҳам, кўкда ҳам йўқ эди. Коронгу туши ҳамки, Гулрухбегимдан дарак бўлавермади.

Хавотирга тушган ота-она ички кийимларини тозалашга хабар беришга мажбур бўлишди. Эртасига эрталаб Гулрухбегимнинг жонсиз танаси Тожиқ маҳалларида ариқ ичидан топилди... Бир кунда севаги қизидан айрилган, икки қизи қотилга айланган ота-онанинг фарёди еру кўкни ларзага келтирди...

Бемаъни севаги туфайли қотилликка қўл урган оясингиллар дастлаб нотўғри кўрсатма беришди. Ҳатто севаган йигитини ҳам қотилга айлантириб қўйишди. Лекин қилни қирқ ёрадиган терговчилар ва экспертлар воқеага ойдинлик киритишди. Ҳақиқий қотиллар оясингил Гулбегим ва Гулшодбегим Қобилжоновалар эканлиги аниқланди. Эндигина коллеж талабаси бўлган Гулшодбегим ва орзулар оstonасида турган Гулбегимлар турли мuddатларга озодликдан маҳрум этилдилар.

Хулоса ўрнида ота-оналарга айтадиган сўзларимиз бор: Азиз ота-оналар! Халқимиз бежиз “Бола азиз, одоби ундан азиз” деб айтишмаган. Шундай экан, фарзандлар тарбиясида асло хатога йўл қўйманг, уларни ортиқча эркалиб, назоратни бўшатириб юборманг! Акс ҳолда сиз ҳам “аттанг” деб қолишингиз мумкин.

Дарҳақиқат, бундай қимсаларни бундан бошқача номлаш мумкин эмас. Улар ўзларининг гаразли қинғирликлари билан ҳам давлатнинг, ҳам Навоий кон-металлургия комбинатининг манфаатига жуда катта миқдорда зарар етказганлар. Охири-оқибат бу уюшган жиноий гуруҳ аъзолари ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар томонидан фoш этилиб, ўз жиноий қилмишлари учун жавоб беришар.

Навоий шаҳар “Байналминалчи жангчи фахрийлар” бирлашмаси раиси, “Навоий-Вет-Бургут” масъулияти чекланган жамияти ва “Навоий-Наргиза-Бону” хусусий корхонаси директори Халмурат Аҳмедов, Афғон уруши ноғиронлари Республика хайрия жамғармаси Конимех туман бўлими ижрочи директори, Навоий шаҳар “Байналминалчи жангчи фахрийлар” бирлашмаси раиси ўринбосари Хомит Пулатов, НКМК Жанубий кон бошқармаси уй-жой коммунал бошқармаси капитал қурилиш бўлими уй-жой коммунал хўжалиги бош муҳандиси Кукан Бабажанов, вилоят Давлат экспертиза бошқармасида, Афғон уруши ноғиронлари Республика хайрия жамғармаси Конимех туман бўлимида ва “Навоий-Вет-Бургут” МЧЖда бош ҳисобчи лавозимларида ишлаган Гулхелра Шаҳметова, Арманистон Республикаси фуқароси, муқаддам жиноий жавобгарликка тортилган, Афғон уруши ноғиронлари хайрия жамғармаси Конимех туман бўлими, Навоий шаҳар “Байналминалчи жангчи фахрийлар” бирлашмаси, “Навоий-Вет-Бургут” МЧЖ, “Навоий-Наргиза-Бону” хусусий корхонасининг норасмий раҳбари Енок Мкртчян ҳамда Навоий шаҳрида яшаб, ҳеч қаерда ишламайдиган Елена Деменьтевалар ана шу уюшган жиноий гуруҳнинг аъзолари бўлганлар.

Улар уюшган гуруҳ бўлиб, жуда кўп миқдордаги давлат ва Навоий кон-металлургия комбинати мулкни ўзлаштириш ва растрата йўли билан талон-торож қилиш, такроран ва уюшган гуруҳ бўлиб, мансаб сохтакорлиги, жуда кўп миқдордаги савдо ва хизмат кўрсатиш қодаларини бузиш ҳамда солиқ ва бошқа мажбурий тўловларни тўлашдан бўйин товлаш, расмий ҳужжатларни қасддан яшириш, ҳужжатнинг қалбаки эканлигини била туриб, ундан фойдаланиш, жуда кўп миқдорда пора бериш жиноятларини содир этганлар.

Нафси ўпқон қимсалар

Юқоридан номлари қайд этилган масъул ва мансабдор шахслар ноқонуний бойлик орттириш мақсадида, гараз ниятда олдидан тил бириктириб, уюшган жиноий гуруҳни ташкил қилишди, 2005-2009 йиллар давомида НКМК ЖКБ объектларида бажарилган капитал таъмирлаш ишлари жараёнида мансаб ваколатини суиистезмол қилиб, сохта ҳужжатларни тайёрлаш орқали давлат ва НКМК манфаатларига жуда кўп миқдорда зарар етказганлар.

Уюшган гуруҳга Е.Мкртчян раҳбарлик қилиб, жиноятларнинг содир этилишини ташкиллаштириб келган.

Х.Аҳмедов, Х.Пулатов, Е.Мкртчянлар ўзларининг жиноий ҳаракатлари билан Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 167-моддаси 3-қисми “а”, “в” бандларида кўрсатилган “масъул мансабдор шахс бўла туриб, мансаб ваколатини суиистезмол қилиб, уюшган жиноий гуруҳ бўлиб, 2007-2008 йилларда НКМК ЖКБ объектларида капитал таъмирлаш ишлари давомида амалда бажарилмаган ёки лозим даражада бажарилмаган ишларни буюртмачига топшириб, қурилиш форма ҳужжатларида асоссиз равишда расенча ва коэффициентларни ошириб белгилаб, қурилиш материалларини счёт-фактура ҳужжатларида қиммат нархларда кўрсатиб ва буюртмачига топшириб, ўзига ишониб топширилган 802 млн. 826 минг сўмлик жуда кўп миқдордаги маблағларни ўзлаштириш йўли билан талон-торож қилиш”, ЖКнинг 209-моддаси 2-қисми “а”, “б” бандларида кўрсатилган “масъул мансабдор шахс бўла туриб, уюшган жиноий гуруҳ бўлиб, такроран гараз мақсадларда ҳақиқатга тўғри келмайдиган маълумотларни - лойиҳа-смета ҳужжатлар ва бошқа шаклдаги қурилиш ҳужжатлари (бажарилган ишлар қиймати ҳисоб фактура

маълумотномаси) ва бажарилган ишларни топширишда сохта ҳужжатларни тайёрлаши давлат ва НКМК манфаатларига жуда кўп миқдорда 802 млн. 826 минг сўм зарар етказиш”, судланувчи К.Бабажанов эса унга юклатилган вазифага кўра, фақат иш ҳажмига жавобгар ҳисобланиб, ЖКнинг 167-моддаси 3-қисми “а”, “в” бандларида кўрсатилган “мансабдор шахс бўла туриб, мансаб ваколатини суиистезмол қилиб, уюшган жиноий гуруҳ бўлиб, 2007-2008 йилларда НКМК ЖКБ объектларида капитал таъмирлаш ишлари давомида амалда бажарилмаган ёки лозим даражада бажарилмаган ишларни қабул қилишда ўзига ишониб топширилган 32 млн. 418 минг сўмлик жуда кўп миқдордаги маблағларни ўзлаштириш йўли билан талон-торож қилиш” ва ЖКнинг 209-моддаси 2-қисми “а”, “б” бандларида кўрсатилган жиноятларини содир қилганлар.

Улар шу даврда юқоридаги йўллар билан 1 млрд. 441 млн. 639 минг сўмлик пул маблағини ўзлаштириб, талон-торож қилади. Ўз навбатида К.Бабажанов ҳам 16 млн. 921 минг сўмлик маблағни ўзлаштиради. Бу билан улар Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 189-моддаси 3-қисмида кўрсатилган “масъул мансабдор шахс бўла туриб, уюшган гуруҳ бўлиб, Ўзбекистон Республикасида бартер операцияларини амалга ошириш тақиқланган

Зафар ИРГАШЕВ,
Навоий вилоят прокуратураси
бўлими прокурори

бўлишига қарамасдан, 2006-2009 йилларда жами 1 млрд. 158 млн. 698 минг сўмлик бартер операцияларини амалга ошириб, товарлар савдоси ва хизмат кўрсатиш қодаларини жуда кўп миқдордаги қийматда бузиш” жиноятини содир қилганлар. Шунингдек, улар 2005-2009 йилларда солиқ ва бошқа мажбурий тўловларни тўлашдан бўйин товлаш (бундай ҳолатлар ҳам ягона эмас) ва бирлашманинг қатъий ҳисобидаги ҳужжатларни яшириш жиноятларини содир қилишди.

Е.Мкртчян Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 228-моддаси 3-қисмида кўрсатилган “Фойдаланиш мақсадида муайян ҳуқуқ берадиган расмий ҳужжат, Е.Мкртчян номига 1997 йил 23 октябрда Самарқанд вилояти Челек тумани ИИБ томонидан расмийлаштирилган, амал қилиш мuddати 2011 йил 22 октябрга қадар бўлган СЕ 0652552 рақамли фуқаролик паспортининг қалбаки эканлигини била туриб ундан фойдаланиш” жиноятини содир қилган.

Нафси ўпқон бу қимсалар ўз жиноий қилмишлари учун судда жавоб беришар ва уларга нисбатан тегишли жазо чоралари тайинланди.

«Yang Chans Asian» МЧЖ сири

ёхуд «тармоқ маркетинги» ниқобидаги қонунбузарликлар

Бозор муносабатларига асосланган, кўп укладли иқтисодий тараққиёт йўлини танлаганимизга ҳадемай йигирма йил тўлади. Ўтган давр мобайнида эътирофга лойиқ ютуқларга ҳам эришилди. Бир пайтлар хомашё етказиб беришга ихтисослашган иқтисодий тузилма ўрнида эндиликда барқарор бозор инфраструктурасини ўзида жамлаган, жаҳон иқтисодиётига интеграциялашган миллий иқтисодиёт шаклланди.

Ҳамюртларимиз онгидан табиркорлик, ишбилармонлик кўникмалари шаклланиб, ҳалол меҳнат, ўз касбининг устаси бўлиш орқали ўзи ва оиласи фаровонлигига, давлат ва жамият ривожига улуш қўшаётганлар сафи кун сайин ортиб бораёпти. Табиркор ва ишбилармонлар учун яратилган кенг имкониятлар, жумладан, хорижий компаниялар фаолияти учун берилган имтиёзлар самараси сифатида турли шаклдаги табиркорлик субъектлари мамлакатимиз иқтисодиётида йил сайин муҳим ўрнни тутиб келмоқда. Бироқ, бу жараёнда мазкур имконият ва имтиёзлардан фойдаланишга ўринаётган, ноқонуний йўллар билан бўлса-да, мўмай пул топиш, бойлик тўплаш вазвасасига тушиб қолганлар ҳам учраб турибди. Бундай тоифага мансуб шахслар, аксарият ҳолларда табиркор ниқобида юртимизга кириб келатган баъзи бир хорижлик «жаноб»ларнинг тегирмонига ҳам сув қуймоқда. Буни «Yang Chans Asian» масъулияти чекланган жамиятини ташкил этган ва кўплаб иқтисодий жиноятлар содир этиб келган хорижлик «ишбилармон» ва унинг ҳамтововларни қилмишлари мисолида ҳам кўришимиз мумкин.

Сўнгги пайтларда юртодларимиз, айниқса, йirik шаҳарларда ўзларини аллақандай хорижий компанияларнинг «дистрибутори» деб таништиришни ҳуш қурайдиганларнинг турли туман дори-дармонлар, биологик актив қўшимчалар, косметика маҳсулотларини тиқиштиришларига, айтиш мумкин, кўниқиб ҳам қолди. Бир қарашда бунинг ажабланишли ва ноқонуний жой йўқдай. Эҳтимол, ана шу «дистрибуторлар» мактаб-мактаб пуллаётган маҳсулотларнинг баъзилари ҳақиқатан ҳам «мўъжизавий» қувватга эгадир. Бу, албатта, алоҳида муҳокама бозури.

Сотувчи маркази, «молим ёмон» демайди. Лекин ишлаб чиқарилган жойи - хорижда арзимас пул турадиган, таркиби шубҳали бўлган маҳсулотларни дардида дармон излаб юрган кишиларга 10-15 баробар қimmat нархда, алдаб сотиш ҳеч бир қолпига сифмайди.

Бу ҳали масаланинг бир томони.

Хитойнинг «Ченс» компаниясининг вице-президенти, компаниянинг Марказий Осиё ва Кавказ худудиди буйича вакили жаноб Хе Янг бизнесдаги амалдини Ўзбекистонда ҳам бир соннаб кўрмоқчи бўлган экан. Шу мақсадда у 2007 йилнинг 3 декабда «Yang Chans Asian» масъулияти чекланган жамиятини таъсис этгани ва Яққасарой туман ҳокимиятидан рўйхатдан ўтиб, фаолият бошлайди. Аммо...

Аввал бошданок Республикамиз худудиди «Ченс» компанияси (бу компания турли биологик фаол қўшимчалар, тиббий воситалар ва косметика маҳсулотлари савдоси билан ном чиқарган) маҳсулотларини ноқонуний равишда, «тармоқли маркетинг» ниқоби остида сотиш ва назорат қилинмайдиган даромад топишни мақсад қилган Хе Янг жаноблари компаниянинг Хитойдаги раҳнамолари билан тил бириктириб улгурган экан.

Жаноб Хе Янг «пичокнинг сопиини ўзидан чиқариш» мақсадида «Yang Chans Asian» МЧЖ директорлигини юртимизимиз А.Абдураимовга (айрим исм-фамилиялар ўзгартириб берилмоқда) топширади. Аммо корхонанинг молиявий директорлигини бегона қилмай, яна бир Хитой фуқароси Янг Хай зиммасига юклайди.

Ана шундан кейин, Хе Янг, Янг Хай ва А.Абдураимовлар

ижтимоий фойдали меҳнат билан шуғулланишни ўзига эп кўрмайдиган, ноқонуний йўллар билан бўлсада пул топиш асосий мудоаси бўлган кишиларни ўз атрофларига тўплаб, жинойий гуруҳ ташкил этишга киришадилар.

Шу мақсадда ҳамюртларимиз Ж.Халилов, Б.Аблямов, Д.Салихова, Б.Розиева, М.Темирова, Н.Петрова, А.Абдураимов, Ф.Жўрабоева ҳамда Г.Константиновларни жинойий гуруҳга жалб қилишди. «Yang Chans Asian» МЧЖ доирасида турли лавозимларга тайинланган ва бундан биров ҳаволаниб кетган бу шахслар хорижлик раҳнамолари кўрсатмалари билан ҳеч қандай ижтимоий фойдали меҳнат билан шуғулланмасдан, сохта табиркорлик, фибригбарлик, жинойий даромадларни легаллаштириш, Республикамининг солиқ ва божхона тўғрисидаги қонунларини бузиш, жуда кўп миқдордаги солиқ ва бошқа мажбурий тўловларни тўлашдан бўйин товлаш, савдо ва воситачилик фаолияти билан қонунга хилоф равишда шуғулланиш, савдо ва хизмат кўрсатиш қондалари бузиш, хавфсизлик талабларига жавоб бермайдиган товарларни ўтказиш, лицензиясиз фаолият кўрсатиш каби жиноятларни содир этишга шўнгиб кетишган. Виждон, диёнат каби тушунчаларни унутиб, фақат ва фақат «Ченс» компанияси бизнеси ва «Ченс» компанияси дистрибуторлари Кодекси»ни ўзлари учун дастурий амал деб библишган.

Барча жинойий гуруҳларда бўлгани каби, «Yang Chans Asian» МЧЖ атрофидаги жинойий гуруҳда ҳам ўзига хос вазифалар тақсими амал қилган. Жумладан, МЧЖ таъсисчиси, гўёки «Ченс» компаниясининг Ўзбекистондаги ваколатхонаси раҳбари жаноб Хе Янг жинойий гуруҳга раҳбарлик қилиб, МЧЖнинг хориж билан алоқасини таъминлаб келган. Шунингдек, компания фаолияти ва маҳсулотларини тарғиб этишчи адабиётлар, дислар ва бошқа реклама-ахборот воситалари таъминоти, хориждаги жинойий ҳамкорлар билан ахборот алмашиш, республикамиз божхона назоратини четлаб маҳсулот олиб кириш ва ана шу контрабанда маҳсулотларининг тақсимиоти ҳамда реализацияси ҳам унинг зиммасида бўлган.

«Ченс» компаниясининг яна бир ишончли одами — «Yang Chans Asian» МЧЖ молиявий

директори Янг Хай эса жинойий гуруҳ фаолиятига доир ҳисобот ишларини олиб бориш, гуруҳ аъзоларидан ҳисоботлар талаб қилиш, асосийси, ноқонуний савдодан тушган нақд пуллари ни жамлаш ва яширин йўлар орқали уларни компаниянинг Хитойдаги бош офисига етказиб бериш каби вазифаларни бажариб келган. (Кейинчалик Янг Хай ўрнига Лу Чжин молиявий директор этиб тайинланган).

Ўз навбатида, МЧЖнинг расман директори, амалда эса жаноб Хе Янгнинг муовини саналган А.Абдураимов «Ченс» компанияси фаолияти ва маҳсулотларининг «мўъжизавий» хусусиятларини тарғиб қилиш, янгидан-янги харидор-дистрибуторлар топиш, уларни компания маҳсулотларини сотиш буйича ўқитиш, «тармоқ маркетинги»ни ривожлантириш, шу буйича семинар-тренинглари, йиғинлар ташкил қилиш, фуқароларни манипуляция йўли билан авраш каби вазифаларни уудалаб келган.

Бунда унга жинойий гуруҳнинг яна бир фаол аъзоси, содда фуқароларни ишонтириш буйича хорижда махсус таълим олиб келган ва бу йўналишда диплом соҳибаси бўлган Ф.Жўрабоева яқиндан ёрдам берган. Унинг меҳнатисиз даромад, бойликка хирс каби файрижтимоий гоълар тарғиботи, шунингдек, «Ченс» компанияси маҳсулотларининг «мўъжизавий» қудратига бағишланган «лекция»лари жинойий гуруҳ фаолиятида муҳим ўрнни тутгани шубҳасиз. Бундай дейишимизга сабаб, кўргазма-ва рекламалари чиқишлар билан бойитилган бундай тарғиботлар кўплаб содда юртодларимизни «Ченс»нинг дистрибуторига айлантари олган.

Яна бир қизиқ жиҳат: тарғибот тадбирларида, семинар-тренинглари ва «мастер класс»лар довомида ана шу маҳсулотларни имкон қадар қариндош-уруғ, таниш-билишларга сотиш тавсия этилган. Бундан кўринадикки, хорижлик «табиркорлар» халқимиз менталитетини обдон ўрганиб чиқишга тўтган халқимиз қариндошидан фалон пулга сотиб олган нарса бир пулга қимматлигини биллиб қолган тақдирда ҳам ҳеч кимга даъво қилмайди. Буни ўзига муносиб кўрмайди. Аксар ҳолларда, ноқобил қиққан қариндошига инсоф тилаш билан қифояланиб қолади.

Азиз МУСАШАЙХОВ,
Тошкент шаҳар прокуратураси
бўлим бошлиғи
Шавкат ЁДГОРОВ,
«Huquq»

ган пуллар ҳам айланиб келилиб жинойий гуруҳ аъзолари ҳисобига ўтаверган.

«Бойлик», «саломатлик», «омад» каби баландпарвоз ваздаларга учган содда фуқаролар ҳисобига гуруҳ аъзоларининг чўнтаклари тўлиб-тошаверган, иккинчи томондан эса, ноқонуний йўллар билан тўпланган пулларнинг катта қисми АҚШ долларлари шаклида хорижа — «Ченс» компаниясининг Пекиндаги бош офисига оқиб бораверган.

Шу тариқа, «Yang Chans Asian» МЧЖ раҳбарлари ва уларнинг ҳамтововлари Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонун ва норматив ҳужжатлари, жумладан, «Божхона тўғрисида»ги, «Чет эл инвестицияси тўғрисида»ги, «Фаолиятнинг айрим турларини лицензиялаш тўғрисида»ги, «Бухгалтерия ҳисоби тўғрисида»ги Қонунлари, Олий Мажлисининг лицензия талаб этиладиган фаолият турларига оид, Вазирлар Маҳкамасининг аҳоли билан пул ҳисоб-китобларини амалга оширишда назорат-касса машиналарини мажбурий қўлаш тартибига доир ва бошқа бир қанча қарорлари талабларини қасддан бузиб қелишган ва жамият манфаатларига 283 млн. 218 минг сўмликдан зиёдроқ зарар етказишган. Дастлабки тергов давомида етказилган зарарнинг асосий қисми айбланувчилар томонидан қопланган.

Суд жараёнида юқорида санаб ўтилган шахслар ўзларига нисбатан эълон қилинган айбловларни инкор этган бўлсалар-да, тергов давомида тўпланган далил ва фактлар, гувоҳларнинг шохидликлари жинойий гуруҳ аъзоларининг қилмишларини фош этди.

Жиноят ишлари буйича Тошкент шаҳар Яққасарой туман судининг ҳукми билан уларнинг ҳар бири қилмишига яраша жазосини олди.

Сўзимиз якунида шуни ҳам айтиб ўтишни жоиз деб билдик: юқорида «Yang Chans Asian» МЧЖ раҳбарлари ва уларнинг жинойий ҳамкорлари содир этган жиноятлар тафсилотини қисқача баён этиш билан «Ченс» компанияси нуфузи ва маҳсулотларини шубҳа остига қўймоқчи эмасмиш. Инсонлар саломатлиги, соғлом турмуш тарзи йўлидаги ҳар қандай фаолият тахсинга лойиқ.

Ҳақиқатан ҳам мақсад инсонлар учун бебаҳо неъмат — саломатлигини сақлаш бўлса, албатта.

Аmmo ҳар қандай эзгу иш, шу қатори бизнес ҳам қонунга, ҳалолликка асосланиши шарт. Муайян мамлакат қонунларига зид фаолиятни эса табиркорлик деб номлаш мантиқсиздир.

Суд жараёнида ўз қилмишларини «замонавий бизнес» дея даъво қилганлар вақти келиб, аслида «ишбилармон» ниқобидаги ажабвий хомийлари манфаатлари йўлида ўз халқини, аввало, ўзларини алдаганликларини тушуниб етадилар.

Энди тўғаракка бориш учун 25 километр йўл босмайман

дейди Қўргонтепа туманининг олис қишлоғида яшовчи **Мастона Мамадалиева**

Янги йилнинг дастлабки ҳафтаси Қўргонтепа туманидаги Дардоқ қишлоғининг аҳолиси учун қувончли бошланди. Туман ички ишлар бўлимининг намунаси "Милиция таянч пункти" ва унинг қошида "Ёшлар маркази" ташкил қилиниб, куни кеча ана шу марказнинг очилиш маросими байрамона нишонланди.

Утган йилнинг 15 январиди вилоят ҳокими А.Усмонов иштирокида ўтказилган вилоят ҳуқуқи муҳофаза қилувчи органларнинг Мувофиқлаштирувчи Кенгашида вилоят ҳудудда ташкил этилган "Милиция таянч пункти"нинг инфраструктурасини яхшилаш борасида махсус тadbирлар дастури ишлаб чиқилиб, унда ёшларнинг жиноятчилиги ва ҳуқуқбузарликларининг олдини олишдаги иштирокини кучайтириш, уларни спорт тadbирлари ва тури тўғаракларга жалб этиш ҳамда компьютер воситалари билан таъминлаш каби бир қатор вазифалар белгиланган эди.

Махсус вазифалар ижросига масъулият билан ёндашган Қўргонтепа туман ҳокимлигининг Вояга етмаганлар иши бўйича комиссияси, туман халқ таъли-

ми бўлими, туман прокуратураси ва ички ишлар бўлими раҳбарияти ҳамда жамоатчилик вакилларининг режалаштирилган тadbирга масъулият билан қараганликлари натижасида Андижон вилоятининг Қўргонтепа тумани Дардоқ қишлоғи марказидаги бўш турган собиқ оталар чойхонаси таъмирланиб, туман ички ишлар бўлимининг намунавий "Милиция таянч пункти" ташкил этилди. Бу билан эса, энг аввало мазкур ҳудудда жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, жамоат тартибини сақлаш ва аҳолининг оқсоқилга турмушини таъминлашга етарли шароит яратилди.

Шунингдек, аҳоли учун зарур бўлган маънавият хонаси, спорт, маиший объектлар, ўсиб келаётган ёш авлодни биёрлаштирувчи "Ёшлар маркази" ҳам ташкил этилди.

— Юртбошимиз Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганнинг 18 йиллигига бағишланган тантанали маросимда 2011 йилни мамлакатимизда «Кичик бизнес ва хусусий тadbиркорлик йили» деб эълон қилгандан сўнг, тумандаги бир қатор фермер ҳўжаликлари раҳбарлари ва тadbиркорлар ташаббус билан чиқдилар. Бу ташаббус туман ҳокимлиги, прокуратураси ва бошқа мутасадди ташкилотлар томонидан қўллаб-қувватланди. Натижада 22 минг

аҳолидан 9128 нафари вояга етмаганлар бўлган қишлоқнинг марказида бўш турган оталар чойхонаси таъмирланиб, зарур жиҳозлар олиб келинган. "Ёшлар маркази"га айлантирилди, — дейди туман прокурори Ойбек Мелибоев.

Дарҳақиқат, ташкил қилинган ушбу марказ, ҳуқуқи мақсадда қилувчи органларнинг вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссияси билан ўзаро ҳамкорлигининг меваси дейишга тўлиқ асосимиз бор.

— Мен марказдаги компьютер тўғарига ёзилдим, — дейди Зебунисо Абдуқаҳорова. — Эндиги мақсадим компьютерда ишлагани ўрганиб, билимларимни янада оширишдир.

— Ушбу Марказнинг энг чекка ҳудудда, яъни қўшни Қирғизистон Республикаси билан атиги 3-4 км. масофада ташкил қилинганлиги ҳам чегара ҳудудларида яшовчи ёшларни жиқлаштириш, уларни Ватанга муҳаббат, юртга содиқлик руҳида тарбиялашда алоҳида аҳамият касб этади, — деди яна бир сўхбатдошимиз "Дардоқ" маҳалла фуқаролар йиғини раиси Хусниддин Мирзаев.

Яна бир эътиборли жой шундаки, ҳунармандчилик, спорт ва санъат йўналишидаги тўғараклар, вояга етмаганлар орасида ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш гуруҳи ходими, диний маърифат

Муҳаммаддислом АҲМАДЖОНОВ,
Қўргонтепа туман прокурорининг ўринбосари
Эркинжон СОБИРОВ,
Қўргонтепа туман ҳокимлиги ҳузуридаги вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссиянинг масъул котиби

ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчи, руҳшунос-педагоглар хизмат хоналарининг айнан шу Марказда муҳассам қилинганлиги ҳам қишлоқ ёшларини жиқсонан ва маънан етук, мустаҳкам фикрли, ҳар қандай ёвуз кучларга муросасиз кайфиятда тарбиялашда муҳим ўрин тутди.

Бундан ташқари, туман прокуратураси ва туман комиссиясининг ташаббуси билан "Ёшлар маркази" ҳузурда вояга етмаганларнинг маънавиятини ошириш ва ҳуқуқий маданиятини шакллантириш хонасининг ташкил қилинганлиги ва у ер амалдаги қонун ва бошқа норматив ҳужжатлар тўпламлари, тумандаги қонунчилик аҳолига доир маълумотлар, компьютер, проектор ҳамда замонавий жиҳозлар билан таъминланганлиги ҳам ёшларда катта қизиқиш уйғотди.

Тadbирда Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирининг биринчи ўринбосари Б.Дониёров ва вилоят халқ таълими бошқармаси бошлиғи, вилоят ҳокимлиги ҳузуридаги вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссия раисининг ўринбосари Д.Раҳматуллаевлар иштирок этдилар.

ЭЪЛОН * ЭЪЛОН * ЭЪЛОН * ЭЪЛОН * ЭЪЛОН * ЭЪЛОН * ЭЪЛОН * ЭЪЛОН * ЭЪЛОН * ЭЪЛОН * ЭЪЛОН * ЭЪЛОН * ЭЪЛОН * ЭЪЛОН * ЭЪЛОН * ЭЪЛОН

Ўзбекистон Республикаси давлат мулкини бошқариш Давлат қўмитаси Қашқадарё вилоят ҳудудий бошқармаси тўғридан-тўғри музокаралар олиб бориш йўли билан (оммавий оферта) давлат активларини сотиш савдоларига таклиф этади!

Сотувчи: Давлат мулки қўмитаси Қашқадарё вилоят ҳудудий бошқармаси.

Сотувчининг манзили: 180100, Қашқадарё вилояти Қарши шаҳри Мустақиллик майдони 3-уй.

Алоқа телефонлари: (8375) 221-01-19, 221-03-90, телеракс: (8371) 214-71-32.

Сотиш учун таклиф қилинаётган давлат объектларининг номи, жойлашган манзили, тавсифи ва олди-соти шартномалари тузиш шартлари:

Қашқадарё вилоят Қарши шаҳар Ипак йўли кўчаси, 1-уй манзилида жойлашган тугатилган "Техчорва-сервис" бирлашмасига қарашли "Қарши МКК"нинг мол-мулклари, умумий ер майдони 8825,95 м², шундан бино ва иншоотлар ҳамда бошқа қўрилмаларнинг умумий ва фойдали майдони 909,86 м².

Объектга 242 446 912 (икки юз қирқ икки миллион тўрт юз қирқ олти минг тўққиз юз ўн икки) сўмдан кам бўлмаган сотиб олиш баҳосини ҳамда энг юқори миқдорда инвестиция мажбуриятларини таклиф этиш.

Музокаралар ўтказиш санаси, вақти ва манзили: Музокаралар 2011 йилнинг 18 февраль куни соат 09:00 дан бошлаб Қашқадарё вилояти Қарши шаҳри Мустақиллик майдони 3-уйда, Ўзбекистон Республикаси дав-

лат мулкини бошқариш Давлат қўмитаси Қашқадарё вилоят ҳудудий бошқармасининг мажлислар залида ўтказилади.

Талабгорларнинг таклифларини қабул қилиш санаси ва вақти: 2011 йил 18 январдан (бир ой давомда ҳар ҳафта душанбадан жума кунилари соат 9:00 дан бошлаб 18:00 гача) 2011 йил 18 февраль куни соат 18:00 гача.

Оммавий оферта савдоларида қатнашиш учун савдо ташкилотчилигига талабгор ёки унинг вакили эълонда белгиланган мuddатларда шахсан ўзи ёки почта орқали қуйидаги ҳужжатларни илова қилган ҳолда буюртманомани икки нусхада тақдим этади:

- юридик шахслар учун - давлат рўйхатидан ўтказилганлик тўғрисидаги гувоҳномаининг нусхаси, шунингдек, тўлиқ ваколатли вакилнинг оммавий оферта савдосига қатнашиши учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда расмийлаштирилган, унинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси илова қилинган ишончнома;

- жисмоний шахслар учун - паспортнинг нусхаси, тўлиқ ваколатли вакил қатнашган тақдирда, шунингдек, қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда расмийлаштирилган, тўлиқ ваколатли вакилнинг шахсини тас-

диқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси илова қилинган ишончнома;

- Сотувчининг банк ҳисоб рақамига савдога қўйилган давлат активи бошланғич нархининг 15 фоизи миқдорда закалат тўланганлигини тасдиқлайдиган тўлов ҳужжатининг нусхаси;

- оммавий оферта савдоси ҳужжатларида мувофиқ тузилган ва қуйидагиларни ўз ичига оладиган икки нусхадаги оғзи ёпиштирилган конвертларга солинган талабгор таклифлари:

1. Сотиб олиш тўловларининг таклиф этилаётган суммаси ва уларни тўлаш мuddати;
2. Инвестиция мажбуриятларининг таклиф этилаётган суммаси, уларни тўлаш шакли, мuddати ва шартлари;
- Тақдим этилган ҳужжатларнинг барча варақлари талабгорнинг муҳри ва имзоси билан тасдиқланган бўлиши керак.

Сотувчининг ҳисоб рақами: Қашқадарё вилоят Фазначилик бошқармасининг Марказий банк Қарши шаҳар ХККМдаги мазкур ҳисоб рақами: 21508000804627609001, СТИР: 206921918, МФО: 00019.

«Қашқадарё ким ошди савдо» масъулияти чекланган жамияти очик аукцион савдосига таклиф этади!

2011 йилнинг 16 февраль куни соат 11:00 дан бошлаб Қарши шаҳар Мустақиллик кўчаси 3-уй вилоят Давлат мулки бошқармаси мажлислар залида аукцион комиссияси иштирокида, объектнинг бошланғич баҳосини ошириш тартибига ўтказиладиган очик аукцион савдосига қуйидаги кўчмас мулк объектлари ва жиҳозлар ҳўжалик машиналари қуйилади:

1. Қашқадарё вилояти "Машина трактор паркури" бирлашмаси очик ҳисдорлик жамиятига қарашли Қарши-Косон йўли Шайх Али қўргонда жойлашган умумий ер майдони 1972 м² бўлган

"Бино ва иншоотлар мажмуаси" (гараж, спорт зали, асфальт-бетон майдон ва йўллар). Бошланғич баҳоси — 178 300 000 сўм.

2. Қарши шаҳар "Мелиотрансгаз капитал қурилиш" масъулияти чекланган жамиятига қарашли, 2009 йилда ишлаб чиқарилган, 2010 йил Самарқанд вилоятида йўл транспорт ҳўлдасига учраб, носоз ҳолатга келиб қолган Нексия русумли давлат рақами 70/076DAA автомашина. Бошланғич баҳоси — 750 000 сўм.

Очик аукцион савдосида қатнашиш учун аризалар эълон чиққан кундан бошлаб ҳар куни (дам олиш ва байрам кун-

ларидан ташқари) соат 9:00 дан 18:00 гача "Қашқадарё ким ошди савдо" МЧЖ маъмурий биноси (Қарши шаҳар Мустақиллик кўчаси 3-уй)да қабул қилинади. Аризаларни қабул қилиш савдолари 1 (бир) кун олдин тўхталади. Ушбу кундаги савдога сотилмай қолган объектларнинг такрорий аукцион савдолари 2010 йил 23 февраль ва 02 март кунлари соат 11:00 дан бошлаб бўлиб ўтади.

Савдоларда қатнашиш учун талабгорлар "Закалат пули тўғрисида келишув"га асосан савдога қўйилган мулк бошланғич баҳосининг 10 фоизи миқдорда закалат пули тўланганлигини тасдиқловчи ҳуж-

жат ва жисмоний шахслар учун паспорт нусхаси, юридик шахслар учун корхона низоми ҳамда ваколатли шахс номига берилган ишончнома тақдим қилишлари шарт.

Закалат пулини тўлаш учун реквизитлар: "Қашқадарё ким ошди савдо" МЧЖ, АТИБ "Ипотекэ банк" Қашқадарё вилоят филиали, МФО 00190, ҳисоб рақами 20208000504396266001, СТИР 205560394.

Манзили: Қарши шаҳри, Мустақиллик шоҳ кўчаси 3-уй.
Телефон: 221-05-88.

Гувоҳнома № 1665

«Aktiv Broker» ДК биржа савдоларига таклиф этади!

Бошланғич нархга инебатан қисоца 15 фоиз миқдорда инвестиция киритиш ва фойдални юртиши учун зарур бўлган янги иш ўрниларини ташкил этиш шarti билан 2011 йил 14 февралда "Топикент шаҳар Муниципал биржа маркази" МЧЖнинг биржа савдоларига чиқарилаётган давлат корхоналари, объектилари (узлуи, мол-мулклари) рўйхати					
№	Мулкнинг номи	Баланс савловчининг номи ва манзили	Мулкнинг манзили	Давлат активининг қисқача тавсифи	Мулкнинг бошланғич нархи (сўм)
1	7-уй манзилида жойлашган умумий майдони 494 кв.метра тенг бўлган бино қисми	Топикент шаҳар ҳокимлиги ҳудудий коммунал фойдаланиш бирлашмаси	Топикент шаҳар Чилонзор тумани Сўғалди ота кўчаси, 7-уй	Ер участкасининг умумий майдони 955 кв.м га тенг бўлиб, бино ва иншоотлар майдони 494,0 кв.м, фундаменти ва карқаси бетондан, деворлари панел, гипс, совбон мавжуд.	403 045 500

Қўшимча маълумотлар ва савдолар учун "Aktiv Broker" ДК мурожаат қилишингиз мумкин. Тел. 233-52-45, 233-27-19, 233-38-69, Email: aktiv_broker@mail.ru, www.kgfort.uz, Манзил: Топикент шаҳри, Бухоро кўчаси, 10-уй. ДМК Топикент шаҳар ҳудудий бошқармаси 8(371)233-35-08

Юрт осойишталиги учун

Эл-юрт осойишталиги йўлида хизмат қилиб, халқ зурматига сазовор бўлганлар ҳақида гап кетганда, прокуратура фахрийси Сейилхан Базарбаевни алоҳида эътироф этишимиз лозим. Чунки Сейилхан ака умрини эл-юрт тинчлиги ва осойишталигига бахшида этган инсонлардан биридир.

Сейилхан ака ўзининг серқирра фаолияти давомида Нукус шаҳар прокуратурасининг катта терговчиси, Орол

табиати муҳофаза қилиш прокурорининг катта ёрдамчиси, Қорақалпоғистон Республикаси прокуратурасида бўлим прокурори, Қорақалпоғистон Республикаси прокурорининг катта ёрдамчиси, Нукус шаҳар судининг судьяси, суд раиси, Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирининг ўринбосари ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси прокурорининг ўринбосари лавозимларида самарали хизмат қилиб, шарафли меҳнат йўлини босиб ўтди.

У киши 42 йилдан ортқи умрини Қорақалпоғистон Республикасида эл-юрт тинчлиги ва осойишталигини таъминлаш ҳамда фуқаролар манфаатларини ҳимоя қилишга бахшида этиб, жамоатчилик этиборида сазовор бўлди.

Иш жараёнида ижобий фаолият кўрсатиб, ўзининг меҳнат-севарлиги, талабчанлиги, фидойилиги, изланувчанлиги, ташкилотчилиги ҳамда самимийлиги билан маъмурий орган ҳодимлари орасида ҳурмат қозонди. Сейилхан акадан виждон ишлаши, самимийлиги ва фидойилиги ўрганган қўллаб-шогирлари ҳозирги кунда Қорақалпоғистон Республикаси маъмурий органларида фаолият юритмоқдалар.

Сейилхан Базарбаевнинг узоқ йиллик меҳнат фаолияти Қорақалпоғистон Республикаси ҳукумати томонидан муносиб баҳолалиб, "Қорақалпоғистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист" унвони ҳамда фахрий ёрлик билан тақдирланди.

Айни пайтда Сейилхан ака фарзандлар ва неваралар ардоғида кутлуг 75 ёшини қарши олмақда.

Хурматли Сейилхан Базарбаевчи, айёмингиз муборак бўлсин. Сизга соғлиқ-саломатлик, узоқ умр, хонадонингизга тинчлик-хотиржамлик, файзу барака тилаймиз.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси жамоаси ва Фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиги Маркази

Ҳуқуқий билимлар тарғиботи

Муҳаммадхон МАХМУДОВ,
меҳнат фахрийси

Ҳар қайси миллат, ҳар қайси халқ ўз келажагини муносиб равишда қуришга ва қуришга ҳаракат қилади. Шундан бўлса керак, ёшлар бизнинг эртаимиз, келажагимиз эгалари деймиз ва уларга катта шонли билдирамиз. Ёшларга берилаётган билим ва тарбия эса уларнинг ҳар томонлама шаклланган, баркамол авлод бўлиб етишишларида муҳим омил бўлиб хизмат қилади. Шу маънода ёшлар ўртасида ҳуқуқий билимларни тарғиб қилиш, уларнинг ҳуқуқий саводхонликларини ошириш мақсадида жойларда ижобий ишлар амалга ошириб келинмоқда. Жумладан, Марғилон шаҳар ҳокимлиги, шаҳар прокуратураси ва бошқа ҳуқуқ-тартибот органлари билан ҳамкорликда ҳар жума куни таълим муассасалари, коллеж ва лицейларда "Ҳуқуқ соатлари" ўтказиб келинмоқда.

Марғилон шаҳридаги Саноят ва педагогика касб-ҳунар коллежида ўтказилган "Ўз ҳуқуқингизни биласизми" мавзусида ўтказилган тадбирда иштирок этган шаҳар прокурорининг ёрдамчиси Улуғбек Аҳмедов, фуқароларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари, мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотларнинг мазмун-моҳияти ҳамда ҳуқуқимиз томонидан ҳуқуқ тартиботини мустаҳкамлаш йўлида олиб борилаётган ишлар ҳақида сўзлаб берди. Шунингдек, юртимизнинг тинчлиги ва тараққиётини кўролмаётган айрим ғаламисларнинг маънавиятимизга ёт, ахлоқсизликка йўғрилган ғояларни тарғиб қилишга уринишгаётгани, шу боис ёшларимиз ҳамisha хушёр ва огоҳ бўлишлари лозимлиги алоҳида таъкидланди. Учрашув давомида ёшлар ўзларини қизиқтирган саволларга батафсил жавоб олишди. Бундай тадбирларнинг эътиборга молик жиҳати яна шундаки, уларда ёшларнинг доимо огоҳ ва зийрак бўлишларининг нақадар зарурлиги асосли мисоллар билан тушутирилмоқда.

Ўйлаймизки, бундай учрашувлар ёшлар дунёқарагининг шаклланиши ва уларнинг ҳаيات тараққиётига муносиб ҳисса қўшадиган соғлом фикрли, баркамол шахс бўлиб етишишларида муҳим аҳамият касб этиши шубҳасиз.

Ўтганларнинг охирати обод булсин!

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси жамоаси ва Фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиги Маркази прокуратура фахрийси

Тахтия ГАБДУЛИНнинг

вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

Huquq
yuridik gazeta

Muassis:
O'zbekiston
Respublikasi
Bosh
prokuraturasi

Bosh muharrir:
Jahongir MAKSUMOV

Tahrir hay'ati:

Abbosxon SANGINOV, Muxtor ZOIROV,
Gulnoza RAHIMOVA, Yusupbov GOIPOV,
Svetlana ORTIQOVA,
Baxtiyor NAZAROV (Bosh muharrir o'rinbosari),
Shavkat YODGOROV (mas'ul ko'ib)

Tahririyat manzili:
Toshkent shahri, Yahyo
G'ulomov ko'chasi, 66-uy.

Telefon: 233-98-40,
233-10-53.
Faks: 233-64-85, 233-10-53.
E-mail: info@huquq-gazeta.uz

Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar taqir qilinmaydi va egalarga qaytarilmaydi. Muallifi fikri tahririyat nuqtai nazaridan farqlanishi mumkin.
«HUQUQ» materiallarini ko'chirib bosish faqat tahririyat nuxsati bilan amalga oshiriladi.
□ — tijorat materiali.
Reklama materiallarining mazmuni uchun tahririyat javobgar emas.

Gazeta O'zbekiston Respublikasi matbuot va axborot agentligida
2009-yil 12-oktabrda O188-raqam bilan ro'yxatga olingan. **Nashr ko'rsatkichi** — 231
ISSN 2010-7617

Buyurtma j-856. 32 386 nuxsada bosildi.
Gazeta tahririyat kompyuter bazasida terildi va sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.

Sahifalovchi: S. BOBOJONOV
Navbatchi muharrir: F. YODGOROVA
Navbatchi: O' DEHQONOV

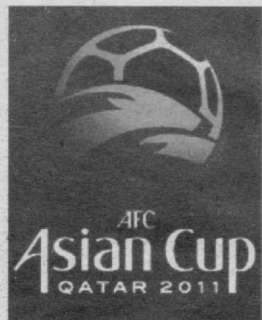
Gazeta haftaning
paysanha kunlari
chiqadi.

Sotuvda
kelishilgan narxda

Gazeta «O'zbekiston» nashriyot matbaa jidoyi uyida chop etildi.
Korxonamanzili: Toshkent shahar, Alisher Navoiy ko'chasi, 30-uy.
Bosmaxnaga topshirish vaqti: 22.00. Topshirildi: 20.00 1 2 3 4 5 6 7 8 9

7 январь. Куннинг ўтиши жула қийин кечди. Соат миллари шунчалар имилларди-ки, ҳар дақиқа йилдай ўтарди. Балки менга шундай туюлгандир. Осий Кубоги-2011 нинг очилиш учрашувини интиқлик билан кута бошладим. Юрагимда бир ўтинч. Ишқилиб, бизникилар галаба қозонсин-да...

Галаба билан бошладик

Максудали ҚАМБАРОВ,
журналист

"Халифа" стадионига келган 40 мингдан зиёд мухлисларнинг дярли барчаси мусобака мезбони Қатар термаси томонида эди. Уйингда деворлар ҳам ёрдам беради, деган ақида бор футболда. Биз кўпроқ катарлик футболчилардан эмас, мухлислардан чўчиётган эдик. Ҳар қандай терма жамоага мухлисларининг олқиши кўшимча куч беради. Шу жиҳатдан Қатар биздан устунроқдек кўринган ва умуман, ўйин олдидан мезбонларнинг имконияти юқори баҳоланаётган эди. Ўзбекистон миллий терма жамоасини эса кўпчилик менсимайтган эди. Ҳатто ўзимизнинг мутахассису мухлисларимиз ҳам терма жамоамизнинг ижобий натижа кўрсатишига шубҳа билан қараётганди. Амалда ҳаммаси аксинча бўлиб чиқди. Бахтимизга шундай бўлди...

Учрашувни мезбонлар тезкорлик билан бошлаган бўлса-да, кўп ўтмай вакилларимиз устунлиқни ўз қўлларига олишди. Хавфли вазиятлар ҳам асосан ўзбекистонлик футболчилар томонидан ташкил этилди. Чап қанотда Жасур Ҳасанов мезбонларга каттагина ташвиш туғдирди. Биринчи бўлимнинг ўзида ҳамюртларимиз ҳисобни очиб учун бир нечта қўлай имкониятларга эга бўлишди. Бирок, сўнгги зарбаларда аниқлик етишмади. Қисқаси, биринчи бўлим Ўзбекистон терма жамоаси устунлигида ўтди десак бўлади.

Иккинчи бўлимда биринчисида бўлгани каби ҳужумдаги ҳатолар бошқа қайтарилмади. Футболчиларимиз мезбонларни очикчасига янчи ташлашди. Одил билан Сервернинг зарбалари қандай қолларга ай-

ланганига алоҳида изоҳ шарт эмас. Айниқса, Одил Аҳмедовнинг фантастик зарбаси чиройли гол билан якунланди. Назаримда энди бунақасини бутун мусобака давомида ҳам қайта кўришимиз амримаҳол. Ярим ҳимоя ва ҳужум чизиқларида тўп сурган Аҳмедовни мураббий марказий ҳимояга ўтказганида кўпчилик ажабланган эди. Бироқ Аҳмедов ҳар бир нуқтада ўйнаб кетаверишини исботлади.

Сервер Жепаровнинг гол уришига эса рақиб ҳимоячиларнинг ўзлари кўмаклашиб юборишди. Уларнинг тўп уза-

тишдаги хатосидан унумли фойдаланган жамоамиз сардори галабани мустаҳкамловчи голни урди. Шу ҳисоб ўйин сўнгигача сақланиб қолди. Шу тариқа Вадим Абрамов бошчилигидаги Ўзбекистон миллий терма жамоаси ўта масъулиятли ўйинни ўз фойдасига ҳал этиб, хавотирларга қайсидир маънода чек қўлди. Бу галабадан бутун ўзбек халқи, жумладан, Абрамовни танқид қилиб чарчамаган мухлису мутахассисларнинг ҳам бирдек қувонгани бор гап. Келинг, очинини тан олайлик, Абрамов терма жамоани мусобакага бу даражада тайёрлаши-ю, футболчиларимизнинг бундай чиройли ўйин кўрсатишларини кутмаган эдик. Уйндан олдин, дурангга ҳам рози эдик. Асосийси, биринчи учрашувдаёқ очко йўқотмаслик эди. Аммо вакилларимиз бу вазифани ортиги билан уудалашди. Қўлга киритилган галабада майдонда ҳаракат қилган барча футболчиларнинг меҳнати бекиёс. Бирор футболчилари алоҳида ажратиб кўрсатиш

ноҳақлик бўларди, менимча. Гуруҳдаги иккинчи учрашувда Кувайт ва Хитой терма жамоалари ўзаро баҳс олиб боришди. Гуруҳдошларимизнинг ўйинида хитойликлар 2:0 ҳисобида галаба қозонишди ва гуруҳда икки терма жамоа бир хил кўрсаткичлар билан пешқадамликни қўлга олишди.

"В" гуруҳида бироз кутилмаган ҳисоблар қайд этилди. Аввалига Иордания сал бўлмаса, Япония терма жамоасини мағлуб этиши мумкин эди. Сўнгги дақиқалардагина "кўк самурайлар" мағлубиятдан қутулиб қолишди. Биринчи турнинг энг кутилмаган ўйини эса шубҳасиз Саудия Арабистони ва Сурия термалари ўртасида кечди. Бу бахсда сурияликлар "сахро аждарлари"ни 2:1 ҳисобида енгиб, ҳақиқий сенсация кўтаришди.

"С" гуруҳида эса фаворитлар галаба қозонишди. Австралия терма жамоаси ҳиндистонликларга ҳеч қандай имконият қолдирмаган ҳолда, йирек, 4:0 ҳисобида галаба қозонишган бўлса, Жа- нубий Корея термаси Баҳ- райнини 2:1 натижаси билан енгди.

Бир-бирига тенг кучли жамоалардан ташкил топган "D" гуруҳидаги биринчи учрашувда томонлар муроса кўчасини танлашди. ҚХДР 0:0 БАА. Иккинчи ўйинда эса амалдаги чемпион Ироқ терма жамоаси эронликларга 1:2 ҳисобида ютказиб қўйди.

Осий кубогининг 2-тури Ўзбекистон ва Кувайт терма жамоалари ўртасидаги учрашув билан бошланди. Агар бу ўйинда вакилларимиз галаба қозониб, яна уч очкони қўлга киритса, гуруҳдан чиқиш масаласини дярли ҳал қилар эди. Ўзбекистонлик бу футболчилар бу хоҳишимизни рўёбга чиқаришди. Биринчи бўлимнинг 41-дақиқасида Максим Шлақининг жарима зарба гол билан якунланди. Иккинчи бўлимнинг бошларида кувайтликлар пенальтидан ҳисобни тенглаштиришди. Бироқ уларнинг кувончи узоққа қўзилмади. Ҳасановнинг аjoyиб пасидан сўнг Жепаров рақиб дарвозасини ишқол қилди. Ўзбекистон 2:1 Кувайт.

Терма жамоасида кейинги учрашувларда омад тилаймиз!